

RAADSVORSTEL:

2009-2010

Ons kenmerk: RO 10.2146317

Registratienummer : GR 10.2158329

Ingekomen op : 27 JAN 2010

Onderwerp: Evaluatie samenwerking Regio Groningen-Assen en meerjaren-investeringsprogramma 2010-2020

Groningen, 27 JAN 2010

Aan de raad,

Bij de actualisatie van het convenant Regio Groningen-Assen in 2004 is afgesproken dat wanneer er grote wijzigingen in het financiële kader van de meerjarenbegroting plaatsvinden, separate besluitvorming nodig is met instemming van raden en Staten. Er zijn twee aanleidingen waarom de stuurgroep Regio Groningen-Assen het op dit moment nodig acht instemming van de betrokken gemeenteraden en de Staten van Groningen en Drenthe te vragen:

1. in 2008/2009 is de regionale samenwerking geëvalueerd. Volgens het convenant informeren de colleges de raden en Staten en vragen instemming over de besluiten;
2. inmiddels is een programma Regiorail vastgesteld, waarbinnen het concept Regiotram nader is uitgewerkt voor de periode tot 2020.

Beide aanleidingen hebben belangrijke gevolgen voor het meerjareninvesteringsprogramma van de regio (MIP), reden waarom ook de uitgangspunten voor een geactualiseerd MIP 2010-2020 aan uw raad worden voorgelegd.

Evaluatie.

Voor een uitgebreide beschrijving van het proces en de uitkomsten van de evaluatie wordt verwezen naar de bijgevoegde notitie *Introductie besluitvorming evaluatieresultaten en meerjareninvesteringsprogramma 2010-2020*.

Een belangrijk kenmerk van deze evaluatie is dat zoveel mogelijk van "buiten naar binnen" is gewerkt, met maximale input van stakeholders en betrokkenheid van raden en Staten. Ook u heeft in de afgelopen periode gelegenheid gehad om in dit proces te participeren. Zo is op 24 februari 2009 het advies van de heer H. Meijdam, naar aanleiding van een door hem uitgevoerde consultatieronde, gepresenteerd en besproken met stakeholders en raadsleden. Op 15 april en 18 mei 2009 heeft een nadere verdieping plaatsgevonden aan de hand van een viertal thema-bijeenkomsten met raadsleden. De uiteindelijke resultaten en voorstellen zijn door middel van een informerende en meningsvormende ronde aan de diverse raden en Staten gepresenteerd. Daartoe heeft het projectbureau Regio Groningen-Assen op 3 november 2009 een presentatie voor uw

2158329

raad gehouden. De resultaten en voorstellen zijn verwoord in 4 beslispunten. Deze zijn hieronder kort toegelicht.

1. Het formuleren van een economische agenda, het geven van een extra impuls aan het landschap, het verbeteren van de regie op de uitvoering van de regioprogramma's en het sterk verbeteren van de interne en externe communicatie en profilering van de regio zijn de belangrijkste uitkomsten van de evaluatie. Deze uitkomsten kunnen rekenen op een breed draagvlak. Dit was overigens ook al gebleken uit eerdere sessies voorjaar 2009 met raads- en Statenleden. De stuurgroep ziet geen aanleiding om het sinds 2004 bestaande convenant te wijzigen. Dit convenant blijft daarom de bestuurlijke basis voor de regionale samenwerking.

Beslispunt 1:

Instemmen met uitkomsten evaluatie - inclusief het samen met stakeholders opgestelde regionale actieprogramma - als basis voor toekomstige regionale samenwerking.

2. Er is hard gewerkt om te komen tot concrete en zichtbare resultaten van de regionale samenwerking in de vorm van voor de regio belangrijke projecten. Ook de komende jaren zal in lijn met het advies van Meijdam het accent op uitvoering van de regionale programma's liggen. Om de uitvoering van de regionale programma's bestuurlijk vorm te geven heeft de stuurgroep in de achterliggende periode regiobrede portefeuillehoudersoverleggen voor wonen, bereikbaarheid, Regiopark en bedrijventerreinen/economie ingesteld. Om de sturing zo transparant mogelijk te houden, stelt de stuurgroep voor om te gaan werken met bestuurlijke programmaopdrachten, die jaarlijks door de stuurgroep worden verstrekt aan de diverse portefeuillehoudersoverleggen. De suggestie om hiermee te werken - overigens afkomstig uit één van de werksessies met raads- en Statenleden - vormt een goed middel om jaarlijks met de raden en Staten meningsvormend te praten over de voortgang van de regionale samenwerking en de daarvoor opgestelde programma's.

Beslispunt 2:

Instemmen met het werken met programmaopdrachten als basis voor de uitvoering van de regionale programma's, met actieve inbreng van raden en Staten.

3. Voor de niet-stedelijke gemeenten bestond tot en met 2009 de regeling Kleine Regionale projecten. Naar aanleiding van de evaluatie en het overleg met de schakel- en schragende kernen is voorgesteld deze regeling af te bouwen en vanaf 2010 deze gemeenten de gelegenheid te geven om een aantal substantiële regioprojecten te realiseren. Dit voorstel is positief ontvangen. Er zijn lopende het besluitvormingsproces al projectvoorstellen door een aantal gemeenten aangekondigd. De Regio Groningen-Assen zal begin 2010 hiervoor komen met een procedurevoorstel, om ervoor te zorgen dat zo snel mogelijk kan worden begonnen met de ontwikkeling en uitvoering van dit soort belangrijke projecten.

Beslispunt 3:

Instemmen met het voorstel van de stuurgroep om de niet-stedelijke gemeenten in de gelegenheid te stellen te komen tot een substantieel regioproject, passend bij de rollen van de diverse gemeenten in de regio.

Meerjareninvesteringsprogramma 2010-2020.

Het MIP wordt op basis van het bestaande programma geactualiseerd om twee redenen. In de eerste plaats worden de resultaten van de evaluatie in het nieuwe MIP verwerkt. Ten tweede is het noodzakelijk vanuit het Regiofonds bij te dragen aan de financiering van het programma Regiorail door middelen beschikbaar te stellen voor de periode 2015-2020 (€ 25 miljoen¹). Het betreft hier een majeure wijziging van het programma.

In het nieuwe MIP zijn de **evaluatie resultaten** als volgt meegenomen:

- om conform het advies van Meijdam een impuls te geven aan de landschappelijke kwaliteit worden de beschikbare middelen voor het programma Regiopark verhoogd;
- voor het programma bedrijventerreinen/economie en profilering is jaarlijks € 0.5 miljoen meegenomen;
- voor de schragende en voor de overige niet stedelijke gemeenten (schakelgemeenten en Haren, Slochteren en Tynaarlo) is in het MIP € 11 miljoen opgenomen.

In het MIP 2010 t/m 2020 is aan mede-financiering van het regionaal spoor en de tram respectievelijk € 50,3 en € 33 miljoen opgenomen

De jaarlijkse bijdrage van de deelnemers wordt niet verhoogd of geïndexeerd en er wordt een vorm van overplanning gehanteerd. Deze overplanning houdt in dat er meer projecten voor uitvoering gereed worden gemaakt dan er middelen zijn.

Beslispunt 4:

Instemmen met de door de stuurgroep gehanteerde uitgangspunten voor het opstellen van een nieuw meerjareninvesteringsprogramma voor de periode 2010-2020.

Projectenoverzicht MIP 2010-2020 en begroting 2010.

Bij de stukken ter besluitvorming zijn door de regio Groningen-Assen een aantal bijlagen bijgevoegd *ter kennisname*. Dit betreft een *indicatief* projectenoverzicht MIP 2010-2020 voor de programma's Bereikbaarheid en Regiopark en een *concept-*begroting 2010. De definitieve Begroting 2010 wordt uw raad aangeboden bij de jaarstukken in het voorjaar van 2010.

In de concept-begroting 2010 is tevens sprake van de jaarlijkse bijdrage van deelnemers aan het Regiofonds. Voor de gemeente Groningen bedraagt dit ruim 2,1 miljoen euro. In de gemeentelijke begroting 2010 is deze bijdrage structureel opgenomen.

¹ Deze middelen betreffen een reservering die door de stuurgroep wordt toegekend afhankelijk van de definitieve besluitvorming met betrekking tot het programma Regiorail.

Ter informatie hebben wij voor u de Groningse projecten (gemeente Groningen is trekker van het project) die in het Projectenoverzicht MIP 2010-2020 zijn opgenomen en waarvoor een bedrag is gereserveerd, even onder elkaar gezet:

Regionaal OV-netwerk Kolibri, HOV-bus infra:

OV-as Peizerweg Hoofdstation	8
Busbaan Koeriersterweg	1,92

Busknooppunten en Transferia:

Transferium Hoogkerk	7,4
----------------------	-----

Spoor, nieuwe verbindingen, nieuwe stations:

Station Europapark	10,7
--------------------	------

Regiotram:

Tram HS Zernike	20
Tram HS Kardinge	13

Regiopark

Fietsverbinding Groningen-Zuidlaardermeer	0,132
Verbetering ecologische kwaliteit Piccardthofplas	0,018
Westrand Groningen, 1 ^e fase Leegkerk Dorkwerd	0,312
Totaal dekking Regiofonds	61,462 miljoen.

Daarnaast staan er nog diverse projecten op de lijst, waar nog geen concrete bedragen aan zijn verbonden:

Ontbrekende schakels (relatie programma Regiopark)

Fietsverbinding Meerstad-Groningen centrum
 Fietsbrug Reitdiep ACM/Groningen centrum N. Gron.W.
 Fietsbrug Reitdiep Noordelijke Ringweg
 Kwaliteitsverbetering bestaand netwerk stad Groningen

Busknooppunten en Transferia

Doorontwikkeling Euroborg
 Transferium Zernike
 Transferium Driebond

Auto

Knelpunt Driebond
 Versneld verbeteren ontsluiting Westpoort-Hoogkerk
 Doorstroming aanrijroutes stad Groningen
 Berlagebrug
 Sontbrug + Eemskanaalzonetracé

Besluit.

De stuurgroep Regio Groningen-Assen heeft ons gevraagd u de vier beslispunten voor definitieve besluitvorming voor te leggen.

We stellen u voor te besluiten:

- I. in te stemmen met de notitie Introductie evaluatieresultaten Regio Groningen-Assen en meerjareninvesteringsprogramma 2010-2020 en de daarin benoemde beslispunten;
- II. kennis te nemen van de indicatie projectenlijsten MIP 2010-2020 voor de programma's Bereikbaarheid en Regiopark van de Regio Groningen-Assen;
- III. kennis te nemen van de concept-begroting 2010 van de Regio Groningen-Assen.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

de secretaris,

drs. L.J. (Leo) Bosdijk.

Bezoekadres: Sint Jansstraat 4
Provinciehuys Groningen
Postadres: Postbus 610
9700 AP Groningen
Telefoon: (050) 316 42 89
E-mail: info@regiogroningenassen.nl
Website: www.regiogroningenassen.nl

Aan de provinciale Staten van
Gedeputeerde Staten van de provincies
Drenthe en Groningen, en aan de
gemeenteraden van de gemeente Assen,
Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-
Sappemeer, Leek, Noorderneveld,
Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum en
Zuidhorn

Groningen, 17 december 2009

Behandeld door : projectbureau Regio Groningen-Assen
Telefoonnummer : 050-3164289
Antwoord op :
Bijlage : Zie opsomming einde brief
Onderwerp : besluitvorming over de evaluatieresultaten Regio Groningen-Assen

Geachte raden en Staten,

Eerder dit jaar is de regionale samenwerking door de stuurgroep Regio Groningen-Assen geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan heeft de stuurgroep mede na overleg met stakeholders en raads- en Statenleden voorstellen/beslispunten gepresenteerd. Deze zijn vervolgens in het najaar van 2009 informatief en meningsvormend besproken in raden en Staten.

In de diverse bijeenkomsten met raden en Staten over de evaluatie is terecht aandacht gevraagd voor de relatie met thema's als recessie en krimp. Beide thema's vragen volgens de stuurgroep om een samenhangende aanpak. In het navolgende wordt eerst kort bij deze beide thema's stilgestaan. Daarna ga ik met u in op de besluitvorming over de evaluatieresultaten.

Gevolgen recessie

Begin dit jaar heeft de stuurgroep een portefeuillehoudersoverleg woningbouw en verstedelijking opgericht. Belangrijkste aanleiding hiervoor vormt de verandering in de woningmarkt als gevolg van de economische recessie. Regionale afstemming van de woningbouw - zowel kwantitatief als kwalitatief - draagt volgens de stuurgroep bij aan het zo goed mogelijk functioneren van de regionale woningmarkt. Uitgangspunt van de stuurgroep is het vasthouden van en het sturen op kwaliteit van de regionale woningmarkt. In 2010 zal dit leiden tot een geactualiseerde regionale woonvisie.

De stuurgroep heeft voorts in september jl. besloten om de gevolgen in kaart te brengen van de recessie voor de uitvoering van de regionale programma's. Doel is de regionale samenwerking te benutten om de uitvoering van de regioprogramma's op gang te houden en zo mogelijk te versnellen. Voorkomen moet worden dat investeringsmiddelen ongebruikt blijven, omdat de deelnemers vanwege bezuinigingen eigen cofinanciering niet rond kunnen krijgen. Het adviesbureau BMC is momenteel bezig een en ander te analyseren. Begin 2010 worden de resultaten van deze analyse verwacht.

Omgaan met krimp én groei

Het stedelijk netwerk Groningen-Assen vertoont volgens recente bevolkingsprognoses ook op langere termijn nog groei van inwoners en huishoudens. Omdat in delen van de omliggende regio juist sprake is van stabilisatie en zelfs krimp (bijvoorbeeld de Eemsmond en Oost-Groningen) is het ontwikkelen van een gezamenlijke strategie voor zowel het stedelijk netwerk als de omliggende regio van grote economische betekenis om het voorzieningennetwerk - inclusief de hoogwaardige voorzieningen binnen het stedelijk netwerk - op peil te houden. Op rijks- en provinciaal niveau wordt gewerkt aan actieprogramma's voor de bevolkingsdaling. Vanzelfsprekend wordt vanuit het stedelijk netwerk hierop aangesloten.

In samenhang met het krimp dossier gaat het de stuurgroep ook om het blijven zorgen voor aantrekkelijke woonmilieus. Deze zeer gedifferentieerde woonmilieu variërend van dorps tot centrumstedelijk vormen immers één van de belangrijke onderscheidende kwaliteiten van de regio en zijn daarmee medebepalend voor de ontwikkeling van de (kennis)economie.

Het is de bedoeling in de bijeenkomst die de regio Groningen-Assen organiseert met leden van raden en Staten op 4 februari a.s. over deze thema's verder met u van gedachten te wisselen, mede aan de hand van de eerste resultaten van de analyse van BMC.

Uit de meningsvormende ronde is verder nog een tweetal specifieke punten naar voren gekomen. Het betreft in de 1° plaats de status die de regio heeft in het rijksbeleid als Nationaal Stedelijk Netwerk. In de stuurgroep is afgesproken om gezamenlijk in te zetten op het behoud van deze status ook in de toekomst. Deze status is van belang voor de prioriteitstelling bij inzet van rijksmiddelen.

Een 2° punt betreft vragen over de specifieke rol van gemeenteraden en Staten. In het komende voorjaar zal de stuurgroep deze rollen aanscherpen en verduidelijken en het resultaat bespreken in een bijeenkomst met raads- en Statenleden.

Besluitvorming evaluatie

In de vergadering van de stuurgroep Regio Groningen-Assen van 9 december jl. heeft de stuurgroep de balans opgemaakt naar aanleiding van deze informerende/meningsvormende ronde:

- 1. Het eerste beslispunt betreft instemmen met de uitkomsten van de evaluatie.**
Het formuleren van een economische agenda, het geven van een extra impuls aan het landschap, het verbeteren van de regie op de uitvoering van de regioprogramma's en het sterk verbeteren van de interne en externe communicatie en profilering van de regio kunnen rekenen op draagvlak. Dit was overigens ook al gebleken uit eerdere sessies dit voorjaar met raads- en Statenleden.
- 2. Het tweede beslispunt betreft het instemmen met het werken met jaarlijkse bestuurlijke programmaopdrachten.**
Dit voorstel van de stuurgroep vindt bijval. De suggestie om hiermee te werken - overigens afkomstig uit één van de werksessies met raads- en Statenleden - vormt een goed middel om jaarlijks met de raden en Staten meningsvormend te praten over de voortgang van de regionale samenwerking en de daarvoor opgestelde programma's

3. **Het derde beslispunt betreft instemming met het voorstel van de stuurgroep om de niet-stedelijke gemeenten in de gelegenheid te stellen te komen tot een substantieel regioproject, passend bij de rollen van de diverse gemeenten in de regio.**

Dit voorstel is positief ontvangen. Er zijn lopende het besluitvormingsproces al projectvoorstellen door een aantal gemeenten aangekondigd. De stuurgroep zal begin 2010 hiervoor komen met een procedurevoorstel, om ervoor te zorgen dat zo snel mogelijk kan worden begonnen met de ontwikkeling en uitvoering van dit soort belangrijke projecten. U wordt daarover t.z.t. nader geïnformeerd.

4. **Het vierde beslispunt betreft het instemmen met de door de stuurgroep gehanteerde uitgangspunten voor het opstellen van een nieuw Meerjareninvesteringsprogramma voor de periode 2010-2020.**

Hiervoor is eveneens draagvlak. Naast het vasthouden en actualiseren van het lopende MIP 2008-2015 wordt het programma regionaal ingepast voor de periode 2015-2020. De jaarlijkse bijdrage van de deelnemers wordt niet verhoogd of geïndexeerd en er wordt een vorm van overplanning gehanteerd. Deze overplanning houdt in dat er meer projecten voor uitvoering gereed worden gemaakt dan er middelen zijn.

De stuurgroep legt gelet op het voorgaande deze vier beslispunten voor definitieve besluitvorming voor. De stuurgroep zou het op prijs stellen als de uitkomst van deze besluitvorming uiterlijk in februari beschikbaar is.

Bijgevoegd treft u ter definitieve besluitvorming aan de notitie 'Introductie besluitvorming evaluatie regionale samenwerking Groningen-Assen' (inclusief bijlagen). Dit is inhoudelijk dezelfde notitie die is gebruikt voor de informerende en meningsvormende ronde in het najaar van 2009.

Als bijlage is voorts een geactualiseerde projectenlijst MIP 2010-2020 bijgevoegd. Een definitieve versie zal worden meegestuurd met de jaarstukken in het voorjaar van 2010. Ook is als extra bijlage een begroting voor het jaar 2010 bijgevoegd waarin de besluitvorming over de evaluatie is verwerkt. Alle bijlagen bij de notitie zijn uiteraard digitaal beschikbaar bij uw griffie.

Afrondend meent de stuurgroep dat met een positief besluit een stevige basis voor regionale samenwerking wordt gelegd voor de komende periode. Middels de samenwerking in regionale uitvoeringsprogramma's kan conjuncturele tegenwind worden gegeven aan de huidige recessie.

Voor verdere vragen of opmerkingen kunt u terecht bij het programmabureau (06 46195503).

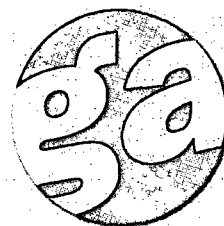
Hoogachtend,

W.J. Moorlag,
voorzitter van de stuurgroep Regio Groningen-Assen.

**Introductie besluitvorming evaluatieresultaten en
meerjaren investeringsprogramma 2010-2020**

**Regio Groningen-Assen 2030
nationaal stedelijk netwerk**

Inhoudsopgave introductie besluitvorming evaluatieresultaten en meerjaren
investeringsprogramma (MIP) 2010-2020

1. Inleiding	3
1.1. Besluit raden en Staten	3
1.2. Leeswijzer	3
1.3. Context samenwerking	4
1.4. Noodzaak regionale samenwerking	4
2. Resultaten evaluatie regionale samenwerking 2008/2009	6
2.1 Wat vooraf ging	6
2.2 Resultaten evaluatie in hoofdlijnen	8
2.3 Aanvullende voorstellen	9
Ad 1 Verbetering sturing door werken met programmaopdrachten	9
Ad 2 Positie niet-stedelijke gemeenten	10
3. Het opstellen van een geactualiseerd MIP 2010-2020	12
4. Het vervolg	17
5. Overzicht bijlagen	17

1. Inleiding

Voor u ligt het definitieve besluitvormingsdocument dat is opgesteld naar aanleiding van de evaluatie van de regionale samenwerking van de regio Groningen-Assen.

1.1. Besluit raden en Staten

In het duale systeem stelt u als raden en Staten met de (meerjaren)begroting het financiële kader vast, waarbinnen uw colleges een uitvoeringsprogramma kunnen opstellen. Deze systematiek kan goed werken als het gaat om kleinere inhoudelijke aanpassingen van het meerjareninvesteringsprogramma, of wijzigingen die passen binnen de financiële kaders van de meerjarenbegroting. Als het echter om wijzigingen gaat die duidelijk buiten die kaders treden, is separate besluitvorming nodig, met instemming van raden en Staten.

Dit is bij de actualisatie in 2004 zo afgesproken, op basis waarvan de stuurgroep Regio Groningen-Assen in maart 2006 een procedure voor begrotingswijzigingen heeft vastgesteld.

Er zijn twee aanleidingen waarom de stuurgroep het op dit moment nodig acht instemming te vragen van de betrokken gemeenteraden en de Staten van Groningen en Drenthe.

1. In 2008/2009 is de regionale samenwerking Groningen-Assen geëvalueerd. Volgens het convenant informeren de colleges de Staten en raden over de evaluatie en vragen de Staten en raden om instemming over de besluiten, die de Stuurgroep naar aanleiding van de evaluatie voorstelt.
2. Ook is inmiddels een programma regionaal opgesteld, waarbinnen het concept regiotram nader is uitgewerkt voor de periode tot 2020.

Zowel de evaluatieresultaten als het programma regionaal hebben belangrijke gevolgen voor het meerjareninvesteringsprogramma van de regio (MIP), reden waarom ook de uitgangspunten voor een geactualiseerd MIP 2010-2020 ter instemming aan raden en Staten worden voorgelegd.

De huidige definitieve besluitvorming volgt op een informerende en meningsvormende ronde langs raden en Staten in het najaar van 2009. De resultaten van de besluitvorming zijn verwerkt in de meerjarenbegroting. Ter kennisneming is de begroting van de regio voor 2010 bijgevoegd.

Gelet op het voorgaande wordt door de samenwerkende colleges aan de raden en Staten verzocht in te stemmen met de evaluatieresultaten en de uitgangspunten voor het MIP 2010-2020. Hiermee committeren de raden en Staten zich tevens aan de uitvoeringsperiode 2010 t/m 2020.

De stuurgroep beraadt zich voorts op de mogelijke effecten van de recessie op de regionale uitvoering. Hierover zult u te zijner tijd nader worden geïnformeerd.

1.2. Leeswijzer

In het navolgende wordt allereerst beknopt informatie verschaft over de context van de regionale samenwerking.

Daarna wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de uitkomsten van de evaluatie, met voorstellen van de stuurgroep om de sturing te verhelderen en de positie van de niet-stedelijke gemeenten te markeren. In hoofdstuk 3 worden de uitgangspunten van het geactualiseerd MIP 2010-2020 toegelicht en komt de voortgang van het openbaar vervoer programma

Kolibri (met ondermeer de regiotram) aan de orde. Het hoofdstuk mondt uit in een voorstel voor de financiële opzet van het MIP 2010-2020. In Hoofdstuk 4 wordt kort ingegaan op het vervolgproces.

1.3. Context samenwerking

Sinds 1996 wordt er samengewerkt in de regiovisie Groningen-Assen 2030. De samenwerking is begonnen vanuit de regionale problematiek rond het wonen, het werken, de mobiliteit en de infrastructuur. Kort gezegd was de analyse in 1996 dat samenwerking op het terrein van wonen, werken en mobiliteit absoluut noodzakelijk was om als regio economisch te kunnen concurreren met andere regio's en tegelijkertijd de kwaliteit van het gebied te handhaven en versterken. Deze gebiedskwaliteit wordt bestuurlijk als een strategisch sterk punt van het stedelijk netwerk gezien en is daarom ook belangrijk bij het handhaven en versterken van de economische positie van het netwerk.

Deze inzichten hebben geresulteerd in een intentieovereenkomst om op basis van de opgestelde ruimtelijke ontwikkelingsvisie Groningen-Assen met elkaar samen te gaan werken. Als gebiedsafbakening is redenerend vanuit de inhoudelijke problematiek gekozen voor regionale afbakening op basis van woon-werk relaties. In 1999 is deze visie uitgewerkt in een uitvoeringsconvenant, waarbij de deelnemers afspraken hebben gemaakt over de uitvoering van het beleid, gekoppeld aan de vorming van een regionaal investeringsfonds dat gevuld wordt met jaarlijkse bijdragen van de samenwerkende partijen.

In 2004 is dit convenant geactualiseerd, omdat economische en demografische ontwikkelingen zich sneller voltrokken dan eerder verwacht, maar ook omdat het Kabinet de regio in de Nota Ruimte heeft aangewezen als nationaal stedelijk netwerk.

Vanwege de focus op realisatie is toen bovendien afgesproken de jaarlijkse totale bijdrage in het fonds te verhogen van € 4.5 miljoen naar € 9.5 miljoen, gekoppeld aan een regionaal investeringsprogramma voor de periode 2005 tot 2010. Aan de regionale programma's voor wonen, werken en bereikbaarheid is bij de actualisatie nadrukkelijk landschap toegevoegd om een integrale benadering -absolute noodzaak voor het kunnen bereiken van omgevingskwaliteit- ook in de uitvoering zichtbaar te maken.

Het investeringsprogramma is in 2007 geactualiseerd met instemming van raden en Staten voor de periode 2008 tot 2015.

1.4. Noodzaak regionale samenwerking

Kort gezegd betekent de regionale samenwerking binnen het nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen dat er meer kwaliteit in en voor de regio kan worden bereikt. Deze kwaliteit komt tot uiting in een gezonde economische basis, een goede bereikbaarheid, behoud van de kernkwaliteiten rust, ruimte en schone lucht en het behouden en creëren van een hoogwaardig en onderscheidend woonwerkklimaat. De beoogde kwaliteit wordt bereikt door een gemeente- en provinciegrens overschrijdende integrale aanpak van wonen, werken, mobiliteit en landschap, door te investeren in het oplossen van gezamenlijke problemen en door met elkaar om te gaan als "concullega's" in plaats van concurrenten.

Voor het bereiken van optimale kwaliteit en draagvlak zoekt de stuurgroep nadrukkelijk samenwerking met externe partners. Door onze samenwerking wordt de concurrentiepositie van het stedelijk netwerk versterkt.

Ook kunnen door de samenwerking (rijks)middelen worden gegenereerd. Zo is de afgelopen jaren door het ministerie van VROM €200 miljoen geïnvesteerd in het stedelijk netwerk

Groningen-Assen. Door het ministerie van V en W is sinds 2004 € 30 miljoen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van projecten uit het MIP.

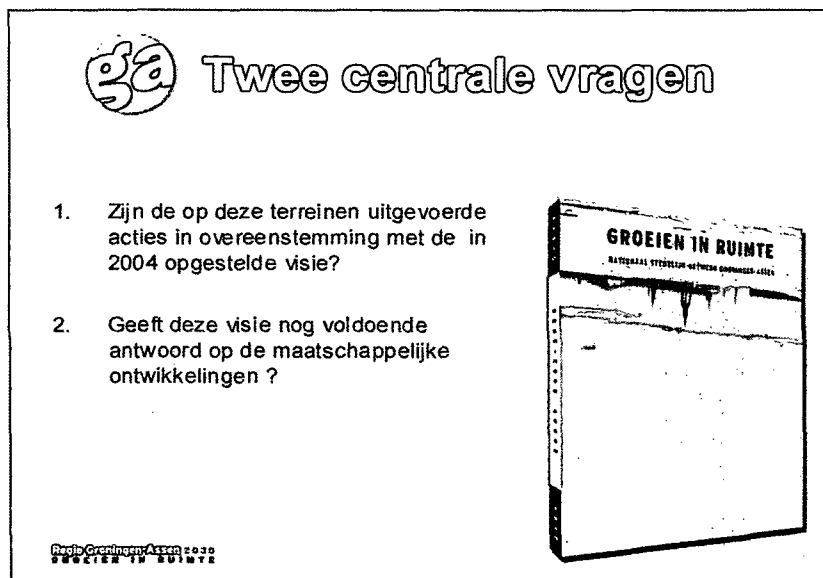
2. Resultaten evaluatie regionale samenwerking 2008/2009

2.1 Wat vooraf ging

Bij de actualisatie van de regiovisie in 2004 is in het toen afgesloten convenant afgesproken de samenwerking in 2008 te evalueren. In het evaluatieproces dat in het voorjaar van 2008 is gestart, zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

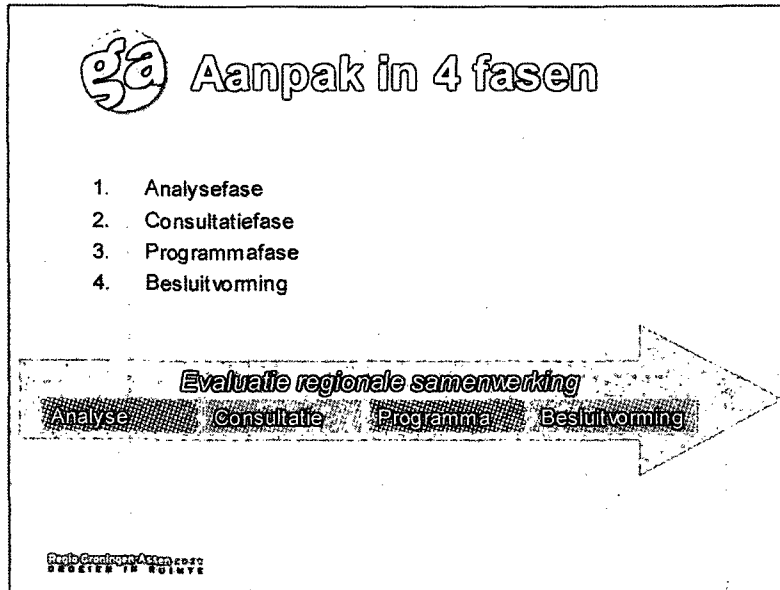
- Maximale inzet op de (inter)actieve betrokkenheid van de maatschappelijke omgeving. Er is van 'buiten naar binnen' gewerkt middels inspirerende bijeenkomsten met stakeholders, om er voor te zorgen dat de agenda van de regionale samenwerking maatschappelijk urgent is.
- Een hoofdresultaat van de evaluatie is daarmee tevens een betere maatschappelijke verankering van de regionale samenwerking.
- De bestaande regiovisie is uitgangspunt. Wel toetsen op robuustheid voor de lange termijn.

Afbeelding 1 Vraagstelling evaluatie

De in afbeelding 1 weergegeven centrale vragen zijn in een viertal processtappen verwerkt (zie afbeelding 2)

Afbeelding 2 fasering evaluatieproces

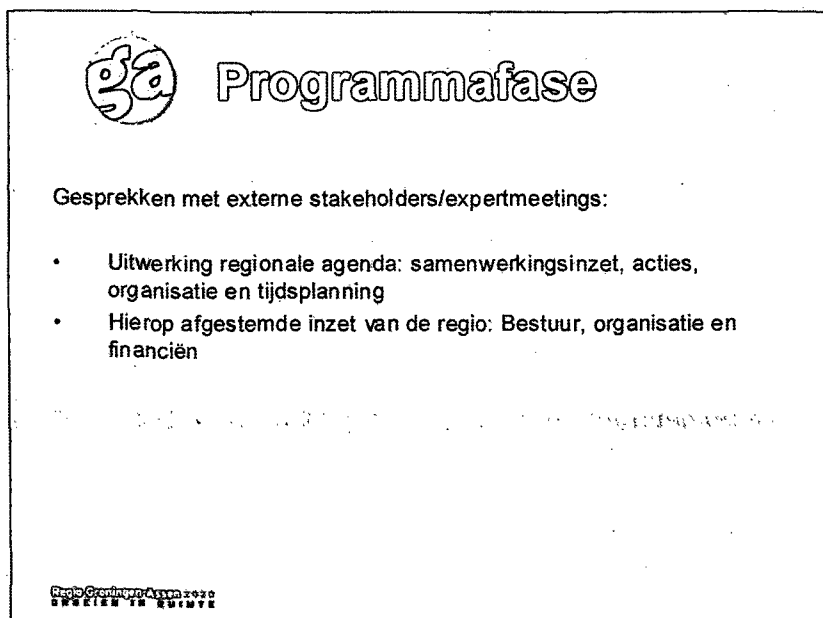

De analysefase bestond uit twee onderdelen: een beleidsmonitor en een trendanalyse. De resultaten van de analyse fase zijn vervolgens met een aantal belangrijke stakeholders besproken in september 2008.

De uitkomsten van deze bijeenkomst vormden de input voor de consultatiefase die in de periode oktober-november 2008 heeft plaatsgevonden. De heer Meijdam (voorzitter VROM raad, oud gedeputeerde / burgemeester en zelfstandig adviseur) is door de stuurgroep gevraagd om deze consultatieronde uit te voeren en op basis hiervan de stuurgroep te adviseren.

De heer Meijdam heeft in dat verband gesprekken gevoerd met alle stuurgroepleden en een brede groep stakeholders, waaronder eveneens 18 raads- en Statenleden. In december 2008 heeft hij zijn advies aan de stuurgroep uitgebracht. Het advies is door de stuurgroep aanvaard als een goede basis voor verdere uitwerking met de stakeholders.

Afbeelding 3 Programmafase evaluatie

Onder leiding van de heer Meijdam heeft in februari 2009 een regioatelier plaatsgevonden. Er bleek bij de stakeholders groot draagvlak te bestaan voor het advies. De betrokken stakeholders (ca. 75 personen) hebben verder gezamenlijk een eerste concrete vertaalslag hebben gemaakt van het advies, resulterend in een concept regionaal actieprogramma. Het uitgewerkte advies is vervolgens dit voorjaar in alle portefeuillehoudersoverleggen geagendeerd. Ook is een drietal bijeenkomsten met raads- en Statenleden georganiseerd. Opvallend was, naast de hoge opkomst en de betrokkenheid van de aanwezigen bij de regionale samenwerking, dat het thema communicatie bij de verschillende bijeenkomsten steeds aan de orde kwam. De behoefte aan het verbeteren en intensiveren van de communicatie, zowel intern als extern is groot. De input is daarnaast ook gebruikt in de uitwerking van de evaluatie in een regionaal actieprogramma 2009-2010.¹

2.2 Resultaten evaluatie in hoofdlijnen

In hoofdlijnen heeft dit hierboven beschreven proces geleid tot de volgende resultaten:²

Samen met de stakeholders:

- een economische agenda opstellen, toegespitst op de kenniseconomie;
- een kwaliteitsimpuls voor het landschap realiseren, door het versterken en beter benutten van het onderscheid stad/land;
- de regionale programma's uitvoeren;
- de uitvoering verstevigen en de regie op de uitvoering van het programma regionaal versterken;
- de interne en externe communicatie en profilering van de regio sterk verbeteren.

De stuurgroep heeft in april 2009 de resultaten van deze besprekingen/bijeenkomsten besproken en geconcludeerd dat met het advies – met in hoofdlijnen draagvlak van stakeholders en raads- en Statenleden – een goede basis is gecreëerd voor verdere uitwerking, concretisering en uitvoering.

De stuurgroep ziet geen aanleiding om het sinds 2004 bestaande convenant te wijzigen. Dit convenant blijft daarom de bestuurlijke basis voor de regionale samenwerking.

Beslispunt 1:

Instemmen met uitkomsten evaluatie – inclusief het samen met stakeholders opgestelde regionale actieprogramma – als basis voor toekomstige regionale samenwerking.

¹ Bijgevoegd zijn de impressies van de bijeenkomsten met raads- en Statenleden.

² Voor een meer gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar het met stakeholders opgesteld regionaal actieprogramma.

2.3 Aanvullende voorstellen

In het navolgende worden voorstellen van de stuurgroep gepresenteerd. Deze voorstellen hebben betrekking op :

1. Het verbeteren van de sturing door te werken met programmaopdrachten³.
2. De positie van de niet-stedelijke gemeenten.

Ad 1 Verbetering sturing door werken met programmaopdrachten

De stuurgroep constateert dat er de afgelopen periode veel energie is gestoken om tot uitvoering te komen van de regionale programma's (werken, wonen, bereikbaarheid en landschap). Er is daarvoor hard gewerkt om te komen tot concrete en zichtbare resultaten van de regionale samenwerking in de vorm van voor de regio belangrijke projecten. Ook de komende jaren zal in lijn met het advies van Meijdam het accent op uitvoering van de regionale programma's liggen. Immers de bestuurlijke ambities en de beschikbare middelen zijn er ook naar om belangrijke stappen te zetten in de vorming van bijvoorbeeld de beoogde kwaliteitssprong in het openbaar vervoer en het investeren in gebiedskwaliteiten.

Om de uitvoering van de regionale programma's bestuurlijk vorm te geven heeft de stuurgroep in de achterliggende periode regiobrede portefeuillehoudersoverleggen voor wonen, bereikbaarheid, Regiopark en bedrijventerreinen/economie ingesteld. Verder is instrumentarium ontwikkeld in de vorm van de projectenbarometer, de voortgangsrapportage en het aanjagen van projecten, om te komen tot een uitvoeringsniveau dat zich verhoudt tot de forse bestuurlijke ambities. In dit model is de stuurgroep eindverantwoordelijk en bewaakt de regionale samenhang tussen de diverse programma's.

Om de sturing zo transparant mogelijk te houden, stelt de stuurgroep voor om te gaan werken met bestuurlijke programmaopdrachten, die jaarlijks door de stuurgroep worden verstrekt aan de diverse portefeuillehoudersoverleggen

In zo'n programmaopdracht is kernachtig weergegeven welke doelen worden nagestreefd, welke acties daarvoor ingang worden gezet (met verwachte output, planning en organisatie), welke middelen daarvoor uit het regiofonds nodig zijn en welke risico's worden gezien bij de uitvoering van de opdracht.

De programmaopdracht vormt het kader waarbinnen de portefeuillehouders aan de slag kunnen gaan met de regionale uitvoeringsprogramma's. Halverwege het jaar komen de programmaopdrachten opnieuw op de agenda van de stuurgroep, zodat de stuurgroep een beeld krijgt over de voortgang en dan al dan niet kan besluiten tot bijsturing.

Voordelen van deze aanpak zijn:

- Er ontstaat ruimte voor meer strategisch opereren van de stuurgroep;
- Portefeuillehouders en ambtelijke organisatie hebben een duidelijk kader voor de uitvoering van de jaarprogramma's;
- Meer transparante rollen stuurgroep, portefeuillehouders, projectdirectie, deelnemers en programmabureau;

³ Bijgevoegd een document met een vijftal bestuurlijke programmaopdrachten (betreffende bereikbaarheid, Regiopark, economie/bedrijventerreinen, woningbouw en verstedelijking en communicatie).

- Met behulp van kernachtige programmaopdrachten kan jaarlijks - gekoppeld aan de begrotingsbespreking - goed met raden en Staten en stakeholders worden gecommuniceerd over de doelen en resultaten van de regionale samenwerking.

De stuurgroep onderscheidt op dit moment een vijftal programma's, waarin ook de resultaten van de evaluatie zijn verwerkt. Het betreft resp. de programma's bedrijventerreinen/economie, bereikbaarheid, regiopark, wonen en een tijdelijk toegevoegd programma communicatie en profilering. Dit laatste is nodig om ervoor te zorgen dat de communicatie door een krachtige impuls op korte termijn structureel wordt verbeterd. Ter meningsvorming zijn de programmaopdrachten voor de genoemde programma's bijgevoegd.

Beslispunt 2:

Instemmen met het werken met programmaopdrachten als basis voor de uitvoering van de regionale programma's, met actieve inbreng van raden en Staten in de bijgevoegde concrete programmaopdrachten.

Ad 2 Positie niet-stedelijke gemeenten

Eén van de adviezen van Henry Meijdam betreft het opnieuw definiëren van de rol van de schragende kernen (Leek/Roden, Hoogezand-Sappemeer) en de schakelkernen (Bedum, ten Boer, Winsum, Zuidhorn). Hiertoe is vanuit de diverse betrokken gemeenten een bestuurlijke wens aangereikt. Voor de volledigheid is door het programmabureau ook een gesprek gevoerd met de gemeenten Haren, Slochteren en Tynaarlo.⁴

De rol van de schragende kernen blijft volgens de stuurgroep de komende periode van belang in het ondersteunen van de verstedelijkingsopgave in de T-structuur. De opgave van de betrokken gemeenten blijft daarom wezenlijk in het licht van de regionale doelen. De stuurgroep heeft geconstateerd dat voor de drie betrokken gemeenten de nodige investeringen in het OV kunnen worden ingepast in het geactualiseerde MIP 2010-2020. Dit geldt ook voor een groot deel van de noodzakelijke investeringen in het landschap. Met de betrokken gemeenten worden concrete meerjarige afspraken gemaakt, die worden verwerkt in het MIP 2010-2020. Investeringen in de wegenstructuur worden niet uit het regionale fonds bekostigd. Hierover dient nadere afstemming plaats te vinden met de betrokken provincie.

In beide schragende opgaven spelen voorts kwalitatieve opgaven die te maken hebben met het verbeteren van het functioneren van de centra van resp. Leek/Roden en Hoogezand-Sappemeer. De stuurgroep stelt hiervoor een bedrag van maximaal € 6 miljoen beschikbaar in het MIP2010-2020. Het bedrag is bedoeld voor één substantieel schragend project per opgave, op basis van maximaal 50% cofinanciering.

De rol van de schakelkernen – destijds bepaald vanwege de specifieke ligging van de betrokken kernen tussen de stad Groningen en het ten noorden van de stad gelegen platteland - acht de stuurgroep ook de komende tijd actueel, vooral waar het gaat om de thema's bereikbaarheid, landschap en het functioneren van de centra van de schakelkernen. De betrokken gemeenten wordt gevraagd actief in te spelen op de mogelijkheden die het programma regiopark biedt. Daarnaast wordt bekeken of de door de gemeenten geopperde

⁴ Zie voor meer gedetailleerde informatie de bijgevoegde bestuurlijke wensen van de betrokken gemeenten en een verslag van het overleg van het programmabureau met de gemeenten Haren, Slochteren en Tynaarlo.

projectideeën (zie bijlage zoals genoemd in onderstaande voetnoot 3) effectief zijn in te passen in de reguliere programma's. Dit gebeurt door het programmabureau samen met de betrokken gemeenten.

De kernen **Haren, Slochteren en Tynaarlo** hebben een eigenstandige rol binnen de regio Groningen-Assen. Deze rol is in de visie zoals die in 2004 is opgesteld beschreven in de gemeentelijke ontwerp-opgave en in de voor deze gemeenten geldende gebiedsopgave. Ook deze gemeenten wordt geadviseerd actief inspelen op de mogelijkheden die het programma regiopark biedt. Specifiek op verzoek van Slochteren is het Schildmeergebied opgenomen in het regiogebied, als belangrijk onderdeel van een robuuste groenblauwe schakel voor het Regiopark. Voor Slochteren en Tynaarlo zal nog eens goed worden gekeken naar de mogelijkheden voor verbetering van de aansluiting op het regionale OV-netwerk.

De stuurgroep stelt voor zowel de schakelkernen als de gemeenten Haren, Tynaarlo en Slochteren een gezamenlijk bedrag van maximaal € 5 miljoen beschikbaar in het MIP 2010-2020. Het bedrag is bedoeld voor één substantieel project per gemeentelijke opgave, op basis van maximaal 50% cofinanciering.

Beslispunt 3:

- a) **Het in regioverband vasthouden aan geschetste schragende en schakelrollen van de betrokken kernen en eigenstandige rollen van de kernen Haren, Tynaarlo en Slochteren;**
- b) **Het opnemen van een bedrag van € 6 miljoen in het MIP 2010-2020 voor twee substantiële schragende projecten;**
- c) **Het opnemen van een bedrag van € 5 miljoen in het MIP 2010-2020 voor één substantieel project per gemeentelijke opgave (schakelkernen Zuidhorn, Bedum, Winsum, Ten Boer, gemeenten Haren, Slochteren, Tynaarlo).**

3. Het opstellen van een geactualiseerd MIP 2010-2020

Het MIP wordt op basis van het bestaande programma geactualiseerd om twee redenen. In de eerste plaats worden de resultaten van de evaluatie in het nieuwe MIP verwerkt. Ten tweede is het noodzakelijk vanuit het regiofonds bij te dragen aan de financiering van het programma regionaal door middelen beschikbaar te stellen voor de periode 2015-2020 (€ 25 miljoen⁵). Het betreft hier een majeure wijziging van het programma.

3.1 Uitgangspunten

Vanwege het huidige ruime overschot op de lopende rekening wil de stuurgroep **geen verhoging of indexering van de bijdrage** om verwachte tekorten in latere jaren op te vangen. Randvoorwaarde daarbij is dat volgens het convenant er geen tekort mag ontstaan op de lopende rekening.

Met andere woorden er worden meer projecten in de uitvoeringsplanning opgenomen dan er geld beschikbaar is. In de uitgangspunten wordt uitgegaan van een overplanning van 20%. Als de uitvoering zich volgens planning zou gaan voltrekken betekent dat derhalve kans op vertraging in de uitvoering van projecten. Gelet op het huidige overschot op de lopende rekening van ca. 40 miljoen euro en de praktijkervaring van de afgelopen jaren met de uitvoering, zou dit fenomeen zich over ca. 4 jaar kunnen voordoen. Het voorstel is om in dat geval te kijken naar mogelijkheden tot verhoging/indexering. Dit zou dan een onderwerp zijn voor de volgende evaluatie. Bijkomend 'voordeel' van het werken met overplanning is een gezonde prikkel voor de deelnemers om tijdig te komen met obstakelvrije projecten, waarmee ook onderuitputting wordt bestreden.

In het nieuwe MIP zijn de **evaluatiere resultaten** als volgt meegenomen:

- Om conform het advies van Meijdam een impuls te geven aan de landschappelijke kwaliteit worden de beschikbare middelen voor het programma regiopark verhoogd van jaarlijks € 1.7 miljoen naar € 2.5 miljoen tot 2020 (in de jaren 2010 t/m 2012 tijdelijk naar € 3.5 miljoen in verband met de uitvoeringsambities en mogelijkheden van diverse deelnemers);
- Voor het programma bedrijventerreinen/economie en profilering is jaarlijks € 0.5 miljoen meegenomen.
- Voor de schragende en voor de overige niet stedelijke gemeenten (schakelgemeenten en Haren, Slochteren en Tynaarlo) is in het MIP € 11 miljoen opgenomen.

3.2 Uitwerking en uitvoering programma regionaal OV systeem Kolibri

Context

In de zomer van 2006 is door de regio een netwerkanalyse uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een integrale bereikbaarheidsstrategie. Gezien het karakter van de regio (sterke stedelijke concentratie in een weids en ijl verzorgingsgebied en daardoor een sterke autoafhankelijkheid) is de oplossing van het bereikbaarheidsprobleem een én-én-verhaal. Het is nodig zowel maatregelen te nemen aan het hoofdwegennet voor de auto (de T-

⁵ Deze middelen betreffen een reservering die door de stuurgroep wordt toegekend afhankelijk van de definitieve besluitvorming met betrekking tot het programma Regionaal.

structuur), als het regionaal openbaar vervoer te verbeteren. Dit laatste is nodig voor de ontsluiting van het stedelijk gebied, waar weinig ruimte meer is voor de auto.

Een goed regionaal openbaar vervoersysteem zorgt voor een groei van het aantal reizigers en is exploitatief haalbaar. De regio noemt dit het Kolibri OV-netwerk.

Met de actualisatie van het MIP 2008-2015 heeft de regio op basis van de netwerkanalyse het Kolibriprogramma aangescherpt en geconcretiseerd voor de middellange termijn tot 2015.

Eind vorig jaar heeft het project RegioTram de opdracht gekregen het spoorse deel van het Kolibri OV-netwerk uit het regionale MIP verder uit te werken en daaraan toegevoegd de tram in de regionale context en de extra mogelijkheden dankzij het RegioSpecifiekPakket Zuiderzeelijn (RSP-pakket).

Dit heeft geleid tot een uitvoeringsprogramma RegioRail. In het hierna volgende wordt daar verder op ingegaan.

Uitvoeringsprogramma RegioRail

Het uitvoeringsprogramma RegioRail is tot stand gekomen op basis van een uitgebreide analyse van de huidige en toekomstige verkeers- en OV-situatie. Vertrekpunt daarvoor waren de analyses van de regionale netwerkanalyse. Aanvullend daarop heeft een verdiepingsslag plaatsgevonden ten aanzien van het openbaar vervoergebruik.

Een opvallend punt uit de analyse is dat het verbeteren van het regionaal openbaar vervoer (trein en bus) veel reizigers oplevert in de stad Groningen. De zware OV-lijnen in de stad worden voor 75% gebruikt door mensen die in de regio wonen. Het stedelijk bussysteem is te beperkt om deze zware stromen te kunnen verwerken.

In het programma tot 2020 wordt daarom voorzien in het vertrammen van de lijnen Hoofdstation-Zernike en Hoofdstation-Kardinge. Daarbij wordt rekening gehouden met de doorkoppeling naar de regio, dit zowel ten aanzien van de infrastructuur in de stad als de aanlanding op het Hoofdstation.

De feitelijke fysieke doorkoppeling naar de regio is gepland in de periode na 2020. De stuurgroep onderzoekt de mogelijkheden om de regiotram al vóór 2020 zichtbaar te maken, bijvoorbeeld in de vorm van een voorbeeldproject.

De reden dat de regiotram niet voor 2020 wordt doorgekoppeld naar de regio is dat de regio op korte termijn, vanwege de grotere capaciteit en snelheid van treinen in de regio, meer gediend is bij een investering in frequentieverhoging aanleg nieuwe stations en doorkoppeling van regionale treinen op het Hoofdstation van Groningen. De regiotram heeft daarna in feite een toegevoegde waarde.

Naast de aanleg van de 2 tramlijnen in de stad krijgt ook het regionaal spoor een forse kwaliteitsimpuls.

Ten opzichte van het MIP 2008-2015 is vooral voor het regionaal spoorvervoer tussen de stad Groningen en de regio sprake van een forse extra verbetering (zie de navolgende tabel).

MIP Regio G-A	Extra naast MIP Regio GA
Frequentieverhoging Groningen-Assen-Zwolle	Opening station Europapark aan hoofdspoor
Reactivering Groningen-Veendam (frequentieverhoging Zuidbroek)	Frequentieverhoging Europapark-Hoofdstation
Doorkoppeling Veendam-Delfzijl	Frequentieverhoging Groningen-Roodeschool
Doorkoppeling Nieuweschans-Roodeschool	Opening station Hoogkerk
Opening station Assen Zuid	Frequentieverhoging Groningen-Assen
Tramlijn Hoofdstation-Zernike	Frequentieverhoging Assen-Zuid
Frequentieverhoging Groningen-Leeuwarden	Tramlijn Hoofdstation-Kardinge
	Doorkoppeling Leeuwarden-Assen
	Opening station Assen-Noord
	Aanleg spoorlijn Groningen-Heerenveen

De totale kosten voor het programma RegioRail tot 2020 bedragen €700 miljoen, waarvan €400 miljoen voor het regionaal spoor en €300 miljoen voor de twee tramlijnen in de stad. In het MIP 2010 t/m 2020 is aan mede-financiering van het regionaal spoor en de tram respectievelijk €50,3 en €33 miljoen opgenomen. Voorts vindt financiering plaats uit het RSP-pakket en door bijdragen van de provincie Groningen en de stad Groningen. De komende maanden vindt verdere uitwerking plaats, zowel inhoudelijk en financieel, als ten aanzien van de exploitatie.

Besluitvorming (definitief go / no - go moment) in de raad van de gemeente Groningen en de staten van de provincie Groningen is voorzien in het voorjaar van 2010.

Tenslotte wordt opgemerkt dat vanuit het RSP-pakket eveneens gelden tot 2020 (circa €75 miljoen) beschikbaar voor transferia en infra ten behoeve van HOV-bus. Dit biedt kansen voor zowel de financiering van het huidige pakket aan maatregelen als de financiering van nieuwe maatregelen.

Samen met alle betrokken partijen (gemeenten, provincies en OV-bureau) wordt hieraan invulling gegeven, met afstemming op het huidige MIP.

3.3 Financiële opzet MIP 2010 t/m 2020

Het voorgaande is financieel verwerkt in de opzet van het MIP 2010-2020. Uit tabel 3.1 blijkt voor de periode 2010-2020 gebaseerd op de verwachte uitgaven een benodigd budget van ruim € 180 miljoen.

Tabel 3.1 Budget MIP 2010-2020 vanuit regiofonds	
Bereikbaarheid	117.6
Regiopark	30.5
Economie, bedrijventerreinen en profilering	5.5
Wonen	2.2
Voorinvesteren in landschap voor toekomstige woningbouw	6.0
Substantieel project in schakel en schragende gemeenten, en Haren, Slochteren en Tynaarlo	11.0
Kosten organisatie	9.9
Totale uitgave vanuit regiofonds 2010-2020	182.7

Tabel 3.2 laat de inkomsten en uitgaven zien, rekening houdend met een overplanning van 20%. Het overschot op de lopende rekening bedroeg begin 2009 ruim € 40 miljoen. Vanwege de overplanning sluit de planning niet op het jaar 2020 met een negatief saldo, maar in het jaar 2023 met een overschot van bijna € 6 miljoen.

Tabel 3.2 Financiële planning 2010-2020	
saldo regiofonds 1-1-2009	41.4
totale uitgave	182.7
rente opbrengsten	4.7
regiofondsbijdrage deelnemers t/m 2023	142.5
totale beschikbaar in fonds	188.6
saldo regiofonds 31-12-2023	5.9

Tabel 3.3 geeft een doorkijk voor drie jaren. De tabel laat de verwachte verdeling van de middelen uit het regiofonds zien over de jaren 2009, 2010 en 2011. Om goed te kunnen anticiperen op de effecten van overplanning is afgesproken om ieder jaar een liquiditeitsprognose op te stellen waarin drie jaar vooruit wordt gekeken.

tabel 3.3. Drie jaren doorkijk MIP 2010-2020	2009	2010	2011
Regiopark	2,5	3,5	3,5
Voorinvesteren in landschap	0,5	0,5	3,5
Economie, bedrijventerreinen en profilering	0,5	0,5	0,5
Bereikbaarheid	12,0	12,4	11,7
<i>Regiotram</i>	1,5	1,5	3,8
<i>Regionaal spoor</i>	3,3	4,7	3,7
<i>HOV bus</i>	5,8	4,4	3,2
<i>Fietsroute +</i>	1,4	1,8	1,0
Wonen	0,2	0,2	0,2
Schakelgemeenten, Haren, Slochteren en Tynaarlo		5,0	
Schragende gemeenten		6,0	
Kosten organisatie	0,9	0,9	0,9
totale uitgave	16,6	29,0	20,3
regiofondssaldo per 01-01	41,4	36,2	18,3
bijdrage partners	9,5	9,5	9,5
renteopbrengsten	1,9	1,6	0,8
regiofondssaldo per 31-12	36,2	18,3	8,4

Beslispunt 4:

Instemmen met uitgangspunten en financiële opzet MIP 2010-2020.

4. Het vervolg

Na de definitieve besluitvorming in raden en Staten begin 2010, is de evaluatie van de regionale samenwerking afgerond en ligt er naar de mening van de stuurgroep een stevige basis voor regionale samenwerking voor de komende periode.

In de periode april/mei 2010 wordt de concept begroting voor 2011 conform het convenant aan de colleges verzonden. In deze zending zijn ook begrepen de programmaopdrachten voor het jaar 2011 en een verder uitgewerkte projectenlijst behorende bij het MIP 2010-2020.

5. Overzicht bijlagen

- Impressies van de bijeenkomsten met raads- en Statenleden voorjaar 2009.
- Regionaal actieprogramma.
- Bestuurlijke programmaopdrachten.
- Bestuurlijke wensen van de schakelgemeenten en de schragende gemeenten, en een verslag van het overleg van het programmabureau met de gemeenten Haren, Slochteren en Tynaarlo.
- Begroting 2010.
- Projectenlijst MIP 2010-2020.

CONCEPT PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIO GRONINGEN-ASSEN												
PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIOPARK												
ONDERDEEL	NR. STAATPROJECTNAAM	PROJECTINDIENER	FASERING			KOSTEN			FINANCIERING			opmerkingen
			Studie	Voorbereiding	Start	Gereed	Regiofond	Directbelanghabbenden	Aanvullende financiering			
	US			uitvoering	uitvoering							
Gebaseerd op informatie van de diverse deelnemers												
PROGRAMMA REGIOPARK INDICATIEF												
Koningsas	B	Ter Hansouwe	stichting het Drentse Landschap		2010	2012	1.375.000	206.250				
Koningsas	C	Robuuste verbinding onder A28	Gemeente Tynaarlo		PM 2010		PM					
Koningsas	C	projecten uit het op te stellen LUP Tynaarlo	Gemeente Tynaarlo				PM					
Koningsas	A	LUP Tynaarlo: herstel part. landschapselementen	Gemeente Tynaarlo		2010	2012	600.000	150.000				
westrand Groningen	10A	1e fase Uitvoering inrichtingsplan Leegkerk - Dorkwerd	gemeente Groningen en waterschap NZV		2010	2011	779.100	312.000				
westrand Groningen	B	Uitvoering inrichtingsplan Leegkerk-Dorkwerd - tweede fase	gemeente Groningen									
Westrand Groningen	C	Ecologische verbinding Leekstermeer - Reitdiep	Provincie Groningen, gemeenten Groningen, Zuidhorn en waterschap		PM		5.500.000					is inclusief 1,2 miljoen euro voor natuurvriendelijke oevers Aduarderdiep. Deze EVZ als de EVZ Aduarderdiep ook door gaat. Project waterschap onder nr RD5a en RD6 Lettelberterdiep
Westrand Groningen	C	EVZ en natuurvriendelijke oevers Aduarderdiep (uitvoeringsprogramma KRW RD5a)	waterschap Noorderzijlvest		pm	pm						relatie met aanleg van natuurvriendelijke oevers Aduarderdiep ten noorden van het Van Starckenborghkanaal. Lokatie van de RVZ is nog niet bepaald, het kanaal zou een van de mogelijkheden kunnen zijn. In dat laatste geval zou de aanleg van de natuurvriendelijke oevers gecombineerd kunnen worden met de EVZ
Woldstreek/ noordoostelijke stadsrand	C	2e fase fietspad Eemskanaal			PM							
Regionale projecten	27A	realisatie dorpsommetjes	VGD		2009	2011	150.000	32.097				
Zuidriaardermeer/ Hunze		De groene compagnie voorinvesteren in Landschap fase I	gemeente Hoogezand Sappemeer		2010	2012	€ 6.000.000,-	€ 6.000.000,-				de totale voorinvestering bedraagt 6 miljoen euro die door de stuurgroep in december 2008 is toegekend. Fase 1 tranche 1 is besproken in het Portefeuillehoudersoverleg Regiopark (PORP) dd 16/11/2009. Er wordt verder gewerkt aan de voorbereiding van tranche 1. In het PORP van 01/02/2010 zal het project nader inhoudelijk worden besproken.

CONCEPT PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIO GRONINGEN-ASSEN

PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIOPARK

ONDERDEEL NR. STAF PROJECTNAAM

US

PROJECTINDIENER

FASERING

KOSTEN

FINANCIERING

Regiofond

Directiebelanghebbenden

Aanvullende financiering

opmerkingen

PROGRAMMA REGIOPARK INDICATIEF

Gebaseerd op informatie van de diverse deelnemers

Projectnaam	Code	Projectomschrijving	Indiener	Start	Einde	Kosten	Regiofond	Directiebelanghebbenden	Aanvullende financiering	Opmerkingen
Meerstad en Midden-Groningen	B	Realisatie robuuste verbindingssas Midden Groningen en Zuidlaardermeer i.c.m. fietsverbinding Meerstad-Drenthe	gebiedscommissies Westebroek en Meerstad	2010	2018	€ 6.010.000 + pm		o.a. Gemeente Slochteren, gemeente Groningen, Provincie Drenthe, gemeente Haren, gemeente Hoogezand-Sappemeer, NIM en SGL		Kosten hebben betrekking op ontsnippering prov. wegen en kanaal (ad 6.010.000) Exclusief kosten: RVZ (€ P.L.G), grondverwinning richting Westebroek en Riepawegzone (€ LNV-compensatie Meerstad), ontsnippering A7 en spoorlijn (€ MJP/O), fietsverbinding Zuidlaardermeergebied Meerstad, ontsnippering Borgweg Oudeweg, wandelroutes, toeristische economische ontwik. ten Zuid-oosten van Borgemeeren, Infocentrum en pleisterplaats Westebroek
Meerstad en Midden-Groningen	B	Herrinrichting Midden-Groningen: fietspad Slochterdiep-Meenleweg (Dannemeer zuid)	Herrinrichting Midden-Groningen/gemeente Slochteren	2010	2010	700.000		o.a. Gemeente Slochteren, Provincie Groningen		mogelijk afstemming met KRW-project D7 Dannemeer van Hunze en Aa's
Meerstad en Midden-Groningen	B	Herrinrichting Midden-Groningen: ontsnipperingsmaatregelen Hooftweg, Kolham	gebiedscommissies Westebroek en Meerstad	PM	PM	810.000		o.a. gemeente Slochteren, Provincie Groningen		deelproject van Realisatie robuuste verbindingssas Midden Groningen en Zuidlaardermeer i.c.m. fietsverbinding Meerstad-Drenthe
Meerstad en Midden-Groningen	B	ecologische verbindingssas Bloemhofbrug - Schildmeer	Herrinrichting Midden-Groningen	PM	PM	PM				Onder voorbehoud opname Schildmeer in regio-gebied, conform evaluatieresultaten.
Meerstad en Midden-Groningen	B	KRW-uitvoeringsprogramma Hunze en Aa's (mogelijk o.a. D8 Luddewer, D9 Haansplassen en D10 Schildmeer)	waterschap Hunze en Aa's	2011	2015	pm		o.a. Herrinrichting Midden-Groningen		Onder voorbehoud opname Schildmeer in regio-gebied, conform evaluatieresultaten.
Meerstad en Midden-Groningen	C	RVZ en recreatieve verbinding Steendam		2010	2011	3.340.000				Onder voorbehoud opname Schildmeer in regio-gebied, conform evaluatieresultaten en mede afhankelijk van loop nieuwe begrenzing
Meerstad en Midden-Groningen	B	TRAP route tussen Meerstad en Midden-Groningen	Slochteren	2011	2011	175.000		o.a. Gemeente Slochteren		grondverwinning is gerealiseerd, inrichting in 2011
Meerstad en Midden-Groningen	A	herstel sluis Haansvaart inclusief ontsluiting (100.000) recreatieve voorzieningen (30.000) waaronder kanoaanlegplaatsen, fietsbrug (60.000) en waterriiast Haansplassen	gemeente Slochteren	2010	2011	190.000	62.700	o.a. Stichting Sluis Haansvaart, provincie Groningen, Herrinrichting Midden-Groningen		Onder voorbehoud opname Schildmeer in regio-gebied, conform evaluatieresultaten.
Zuidlaardermeer/Hunze	26 B	Fiets- en wandelpad Wolfsbange	St. Groninger Landschap				25.000	gemeente Hoogezand Sappemeer en Tynaarlo		
Zuidlaardermeer/Hunze		Fietspad Kroppsvolderbuitenpolder	gemeente Hoogezand Sappemeer	pm	pm	75.000				
Zuidlaardermeer/Hunze		RVZ Westebroek (hieraan gekoppeld: baggeren Wmschrotdiep, recreatieve voorzieningen i.k.v. varen, wandelen, fietsen)	provincie Groningen	2012	2013	pm				
Zuidlaardermeer/Hunze		zuidovers Wolfsbange fase II (H18B): (mogelijk idee om nader verkennen is door trekken van fietspad Wolfsbange)	Hunze en Aa's					gemeenten Hoogezand-Sappemeer en Tynaarlo, St. Groninger Landschap		KRW-uitvoeringsprogramma Hunze en Aa's projectnr H18B
Zuidlaardermeer/Hunze	22 B	Zuidzijde Zuidlaardermeer a. staande mastroute, b. infocentrum, c. jachthaven d. fietsronde e. zwemstrand	gemeente Tynaarlo, gemeente groningen, Natuurmonumenten, Martiniziekenhuis	2011	2011	4.800.000		St. Drenthe Landschap		Hunze en Aa's pakt hier het KRW-project Tusschenwater en Noordma op samen met het Drenthe Landschap (KWR-uitvoeringsprogramma H13, H14 en H15)
Leekstermeer, Eelder en Peizermaden	C	Verbetering ecologische kwaliteit en natuurbeleving Piccardthofplas	gemeente groningen, Natuurmonumenten, Martiniziekenhuis	2010	2011	90.200	18.040			
Zuidlaardermeer/Hunze	C	Ontsnipperingsmaatregelen Zuidlaarderweg / EHS		PM	PM					
Zuidlaardermeer/Hunze	C	Oost en Onnerpolder	provincie Groningen	PM	PM			St. Groninger Landschap (relatie met Zuidlaardermeer)		
Zuidlaardermeer/Hunze	C	RVZ Besloten Venen (LUP Haren) en pandscheiding Drents Diep		PM	PM					
Zuidlaardermeer/Hunze	C	Fietsverbinding landgoederen zone Meerweg-Vosbeegen	gemeente Haren (Tynaarlo)							
Zuidlaardermeer/Hunze	A	fietsverbinding Groningen - Zuidlaardermeer (Dunkenbrug - Ebelweg)	gemeente Groningen	2010	2011	397.300	132.433			
Koningsas	C	Uitvoeringsprogramma investeringsgebied koningsas	gemeenten Tynaarlo, Assen, Haren en provincies Groningen en Drenthe	PM	PM	PM				
Koningsas	C	Versterking landgoederenzone Eelde-Paterswolde	Natuurmonumenten, provincie Drenthe	PM	PM	PM				

CONCEPT PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIO GRONINGEN-ASSEN
PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIOPARK

ONDERDEEL	MR. STAF PROJECTMAN US	PROJECTINDIENER	FASERING			KOSTEN		FINANCIERING		opmerkingen
			Studie	Voorbereiding uitvoering	Start uitvoering	Gereed	Regiofonds	Directbelanghebbenden	Aanvullende financiering	
Gebaseerd op informatie van de diverse deelnemers										
PROGRAMMA REGIOPARK INDICATIEF										
Leekstermeer, Eelder en Peizermaden	A	gemeente Leek			?	?	352.000	116.193		bedragen hebben betrekking op fase 1 en 2
Leekstermeer, Eelder en Peizermaden	C	gemeente Leek, stichting Nienoord			2011					
Leekstermeer/ Eelder en Peizermade	B		2010-2011		2012	2015	6.000.000			
Leekstermeer, Eelder en Peizermaden	31A	Gemeenten Noordenveld en Tynaarlo, bestuurscie. VIEP			2009	2011	2.595.000	596.120		is in 2009 beschikt, loopt! Mogelijk werk-met-werk koppeling Maassloot-Eelderdiep (uitvoeringsprogramma KRW PE2 Noorderzijvest)
Leekstermeer, Eelder en Peizermaden	A	Natuurmonumenten			2010	2012	125.000	31.250		
(Leekstermeer), Eelder- en Peizermaden	20B	Gemeente Tynaarlo		2010	2012	2012	235.000	77.550	gemeente Tynaarlo	hangt samen met baanverlenging Eelde, opgenomen in uitvoeringsprogramma 2009 maar teruggetrokken door gemeente. Opnemen in MIP 2020, in juni 2010 zal uitspraak Raad van Staten over de baanverlenging uitsluitstel geven
Leekstermeer/ Eelder en Peizermade	21 A	gemeente Tynaarlo			2009	2011	6.100.000		gemeente Tynaarlo	
Reidiep en Middag Humsterland	B	provincie Drenthe			2011	2013		1.196.000		
Reidiep / Middag Humsterland	C	Gemeente Zuidhorn, gemeente Winsum	2010		2010?			pm	o.a. Gemeente Zuidhorn, gemeente Winsum, provincie Groningen	
Reidiep / Middag Humsterland	C	provincie Groningen			PM		PM			
Reidiep / Middag Humsterland	C	gemeente Zuidhorn			2010	2012	210.000	40.000	19%	
Reidiep / Middag Humsterland	C	gemeente Zuidhorn			pm					
Reidiep / Middag Humsterland	C	provincie Groningen			PM		PM			
Reidiep / Middag Humsterland	A	gemeente Zuidhorn			2010	2012	100.000	45.000	45%	
Woldstreek/noord-oostelijke stadsrand	B	Provincie Groningen	2009		2010	2011	280.000			Exclusief verbindingen met Meerstad
Woldstreek/noord-oostelijke stadsrand	B	Provincie Groningen			2010		4.000.000			
Woldstreek/ noord-oostelijke stadsrand	C	gemeente Badum			2011		150.000			Realatie met marer-project
Woldstreek/ noord-oostelijke stadsrand	C	provincie Groningen, waterschap Noordzijvest	2010		2011		3.000.000	PM		
Meerstad en Midden- Groningen	29 A	stichting Landgoed Freaylemaborg			2008	2010	397.300	132.433		Koppeling met andere vaarcircuits, realisatie aanlegplaatsen en recreatief steunpunt

CONCEPT PROJECTIENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIO GRONINGEN-ASSEN
PROJECTIENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIOPARK

ONDERDEEL	NR. STAT/PROJECTNAAM	PROJECTINDIENER	FASERING		KOSTEN	FINANCIERING		opmerkingen
	US		Studie	Voorbereiding	Start	Gereed	Regiofonds	Directe belanghebbenden
			uitvoering	uitvoering				Aanvullende financiering

PROGRAMMA REGIOPARK INDICATIEF

Regio / evaluatie - actie	investeringen voortvloeiend uit op te stellen ambtelicodocument																			
Regio / evaluatie - actie	investeringen voortvloeiend uit aanpak onderhoud en beheer landschap																			
Regio / evaluatie - actie	investeringen voortvloeiend uit routeconcept																			
Stadsrand Assen	Uitvoeringsprogramma stadsrand - voortkomend uit investeringsgebied (zie ook onderstaande projecten)	gemeente Assen			2009	2020														
Stadsrand Assen	Herstal beekdal Meessen, fase 1 en 2	gemeente Assen			2009	2013	7.345.000	2.203.000												
Stadsrand Assen	Fietsverbinding Marsdijk-Loon	gemeente Assen			2010	2011	100.000													
Stadsrand Assen	Herstel laan en aanleg fietspad Oude schoolpad Zeijen	gemeente Assen			2009	2010	496.480	124.120												
Stadsrand Assen	Smeerveenseloopje	gemeente Assen			2010	2011	1.957.000													
Stadsrand Assen	Verbinding Tonckenstos - Bos en Golf	gemeente Assen			2010	2011	610.000													
Stadsrand Assen	EVZ Wilteweld-Fochterloerveen en Natte Zone Norgervaart	gemeente Assen			2010-2011	2012	8.060.000													
Stadsrand Assen	Aanleg laan en fietspad r. Peest	Gemeente Assen			2010	2011	450.000	148.500												
Stadsrand Assen (Assen-Zuid)	Groene ontwikkeling/voegangspoor Assen Zuid incl ecor/recreatieve passage N33/A28	gemeente Assen			2010-2011	2012	8.950.000													
Drentsche Aa	Inrichting gebied Eischenbroekse loopje / Achterste Veen eerste fase	gemeente Assen/ Hunze&Ag's			2010	2011	3.890.000	64.722												
Drentsche Aa	versterken landschapselementen Haren	gemeente Haren			2009	2012	259.000													
Drentsche Aa	Toegangspoor Dijkveld	gemeente Assen			2010	2011	2.300.000													
Drentsche Aa	Toegangspoor Wetbroek (noord)	SLG			2010	2011	100.000	25.000												
Drentsche Aa	Plas Sassenheim (Drentse Aa)	gemeente Haren			2010	2012	170.000	42.500												
Drentsche Aa	Herstel natte landschapselementen LUP Haren fase I (Drentse Aa/Koningsas)	Gemeente Noorderveld			2010	2012	190.000	47.500												
Drentsche Aa	recreatieve ontsluiting Beekherstel Oostervoorstediepe	gemeente Noorderveld			2010	2012														
Drentsche Aa	KRW-uitvoeringsprogramma Hunze en Aa's	gemeente Haren			2011	2015	pm													
Drentsche Aa	Meerweg	provincie Groningen			2010	2014	10.900.000	540.000												
Drentsche Aa	Realisatie RVZ PMmeer				PM															
Drentsche Aa	KRW-uitvoeringsprogramma Noorderzijlvest (oa RD4 Patervoldsemeer)																			
Drentsche Aa	Toeristisch recreatieve infrastructuur (TRIP) Paterswoldsemeergebied fase I	waterschap Noorderzijlvest			2009-2010	2011	2015	pm												
Fochterloerveen en Veenhuizen	Ecologische verbindingsszone F'veen en bovenloop Slokkert fase II- uitvoering LIFE-project	gemeente Noorderveld			2014	2009	5.974.836	490.779												
Fochterloerveen en Veenhuizen	Veenhuizen - Kolonie in beeld	SBB			2010	2011	800.000	80.000												
Fochterloerveen en Veenhuizen	Veenhuizen, kolonie in beeld, sluis 3																			
Fochterloerveen en Veenhuizen	Lanenplan Veenhuizen	Gemeente Noorderveld			2010	2011	22.000.000													
Leekstermeer, Eelder en Peizermeden	Programma landschapsgroen/recreatie en water IGS, bestaande uit oa: landgoed Terheijl -ontwikkeling wijkengebied Oost en West Zevenhuizen landschapsgroen Steenbergerveld fietspad ten noorden Leekstermeer fase II	Gemeente Leek, gemeente Noorderveld			Na 2010	2013	pm													

CONCEPT PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIO GRONINGEN-ASSEN

ONDERDEEL	KOLIBRI PROJECTNAAM	PROJECTEIGENAAR	FASERING		KOSTEN	Regiofond	FINANCIERING		Aanvullende financiering
			Start	Uitvoering			Directe bijdragen	Indirecte bijdragen	
<p>LET OP: DIT IS MET NADRIJK EEN GROEI-MODEL DAT JAARLIJKS WORDT GEACTUALISEERD IN EEN UITVOERINGS-PROGRAMMA BEREIKBAARHEID</p> <p>Gebaseerd op informatie van de diverse deelnemers</p>									
PROGRAMMA BEREIKBAARHEID									
Regionaal OV-netwerk Kolibri									
1. OV-busverbinding, busknooppunten en transferia									
Bus	K16	Kwaliteitsverbetering Oliners			2010	€ 2.000.000,-			Looproutes, kwaliteitskeurmerk Kolibri, bushaltes, materieel, dynamische reizigersinformatie, betrouwbare dienstregeling
2. Verbetering haltevoorzieningen (divers)									
3. HOV-bus infra maatregelen									
Bus	K7	Doortrekking OV-as Peizerweg naar hoofdstation Groningen	2006-2007	2008/2009	2010	€ 12.000.000,-			INCLUSIEF € 4 MILJOEN RIJKSBIJDRAGE tweede tranche quick win netwerk aanpak
Bus	K28	Doorstroomingsmaatregelen Ten Boer-Groningen	2008/2009		na 2010	€ 960.000,-			Relatie met project 19 C. Corridorproject aanpak inclusief fietsrouteplus.
Bus	K6	Doortrekking OV-as Peizerweg tot aan Paterswoldseweg / Busbaan Koeriersterweg	2006-2007	2007	2009	€ 1.920.000,-			Busbaan Koeriersterweg
Bus	K2	Strekken lijnen Leek en Roden Busstation Assen (Infraontsluiting)	2009			€ 4.400.000,-			Nadere uitwerking in relatie tot IGS Leek-Roden Busstation functioneert niet optimaal, er ontbreekt wachgelegenheid voor reizigers en de ontsluiting van het busstation op de in/uitvalswegen met name in de spits moet worden verbeterd om vriesdagen bus terug te dringen. INCLUSIEF € 2 MILJOEN RIJKSBIJDRAGE tweede tranche quick win netwerk aanpak. Relatie met planvorming Florijns
Bus		Infraontsluiting Busstation Hoogezand Centrum	2010						Sluit aan op de besluitvorming station Hoogezand-Centrum
Bus	K19	Bus op de vluchstrook A7 Munnikesloot - Groningen	2006	2007	2010	€ 600.000,-			Bus op vluchstrook vanaf viaduct Munnikesloot tot aan afd. Hoogkerk. Van daaruit heeft bus verbinding naar OV-as Peizerweg. En aansluiting toekomstig transferium Hoogkerk. Relatie met bus op vluchstrook Leek - Munnikesloot
Bus	K19	Bus op vluchstrook Leek - Munnikesloot	2010		2012				
Bus	K29	Bus op de vluchstrook A28 vanaf De Punt - Haren	2010		2012				
Bus	K32	Bus op de vluchstrook A7 vanaf Hoogezand-Sappeneer							
Bus		Bus op vluchstrook N34	PM						
Bus		Kleinschalige OV-projecten met regionaal belang				€ 3.000.000,-			Post onvoorzien / flexibiliteit. Reeds toegezegd 2008 - € 35.000 toegankelijkheid Kolibri haltes Zuidvleugel Groningen.
4. Busknooppunten en transferia									
Transferium	K23a	Uitvoering verbetering Bereikbaarheid transferium Haren	2008	2009	2010	€ 1.500.000,-			INCLUSIEF € 0,75 MILJOEN RIJKSBIJDRAGE tweede tranche quick win netwerk aanpak
Transferium	K5	Transferium Hoogkerk	2005-2006	2007	2010	€ 7.400.000,-			Bestemmingstransferia stad Groningen. Aansluiting op OV-as Peizerweg. Verbetering doorstroming aansluiting A7/N372 (Kluisfontein) t.b.v. bereikbaarheid transferium. INCLUSIEF € 5 MILJOEN RIJKSBIJDRAGE eerste tranche quick win rijk netwerk aanpak.
Transferium	K8	Doorontwikkeling Euroborg							
Transferium	K23b	Doorontwikkeling Haren			2010	€ 250.000,-			
Transferium	K15	Doorontwikkeling transferium Zuidhorn							
Transferium	K10	Transferium Zernike			2012				
Transferium	K11	Transferium Driebond			PM	€ 5.000.000,-			
Transferium		Assen-Zuid			PM				
Transferium	K31	Assen-West							
Transferium		De Punt							
Transferium	K13	Ten Boer							Mede afhankelijk van uitkomst studie N360 (auto 19 C) en doorstromingsmaatregelen bus (8B) die integraal / corridorproject worden opgepakt
Transferium									
Transferium		Busknooppunt Station Hoogezand (Centrum)							
Transferium		Hoogezand (Foxhol)							
Trein	K25	Stations Hoogezand-Sappeneer	2007	2008					
Trein	K4	Bereikbaarheid station en busknooppunt Bedum	2009			€ 400.000,-			Het verbeteren van de ontsluiting van Bedum i.r.t. de bereikbaarheid van het station, en het sturen op meer gebruik van de trein, en het afstemmen van het woningbouwprogramma daarop. Nieuwe structuurplan 2006 vastgesteld. Uitbreiding woningbouw aan oostkant. Eind 2007 start project: uitvraag offerte ANWB.
Transferium		Station Winsum							
Trein	K14	Bereikbaarheid station Winsum							Verbeterde interne en externe ontsluiting van het station i.r.t. nieuwe woonwijk uit woningbouwprogramma regio.
Transferium		Diverse knooppunten							Nadere uitwerking IGS Leek - Roden
Transferium		Busstation Norg							

CONCEPT PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIO GRONINGEN-ASSEN

PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 BEREIKBAARHEID

ONDERDEEL: **KOPIË PROJECTNAAM**

NR: **NR**

PROJECTEIGENAR

START

FASTERING

START

UITVOERING

GEARBD

KOSTEN

REGIOFONDS

FINANCIËNG

Direct belanghebbenden

Aanvullende financiering

KORTE TOELICHTING/PROBLEEM

LET OP: DIT IS MET NADRUK EEN GROEIMODEL. DAT JAARLIJKS WORDT GEACTUALISEERD IN EEN UITVOERINGSPROGRAMMA BEREIKBAARHEID

Gebaseerd op informatie van de diverse deelnemers

PROGRAMMA BEREIKBAARHEID	Regio	Projectnaam	Projecteigenaar	Start	FASTERING	Start	UITVOERING	GEARBD	KOSTEN	REGIOFONDS	FINANCIËNG	Aanvullende financiering	KORTE TOELICHTING/PROBLEEM	
A. Regionaal spoor	1. Spoorverbindingen	K20	Faciliteit Noordelijke stations	Provincie Groningen	2006/2007	2007	2008	2012	€ 2.400.000,-	€ 2.400.000,-	PM		De provincie Groningen heeft een aanvraag ingediend voor een deel van de gereserveerde € 2,4 miljoen. Te weten: € 577,734 ter verbetering van de bereikbaarheid van de Noordelijke stations een € 25.000 voor onderzoek maatregelen ter verhoging sociale veiligheid. Er resileert een bedrag van circa € 1,8 miljoen. De provincie Groningen claimt dit bedrag voor de periode na 2009 ten behoeve van wachtruimtes (circa 2/3 deel), sociale veiligheid en additionele voorzieningen (circa 1/3 deel)	
			Versporigheid Hoogezand/Sappemeer - Europapark	Provincie Groningen	2010	2011-2013	2014	2016	€ 16.000.000,-	PM	Provincie Groningen, ProRail, gemeente Groningen			
			Spoorwegveiligheid	Provincie Groningen	2009-2010	2010-2011	2012	2013	€ 18.000.000,-	PM				
			Doorkoppeling regionale lijnen en upgradering hoofdstation Groningen											
			Frequentieverhoging:											
			Groningen- Assen Zwolle (3 → 4)	Provincie Groningen	2011	2012-2013	2014	2016	€ 29.000.000,-	€ 2.400.000,-	Provincie Groningen, gemeente Veendam, OV-bureau, gemeente Hoogezand-Sappemeer	ProRail	Reactivering, frequentieverhoging, en stations Hoogezand-Sappemeer	
			Groningen - Assen (4 → 6)	Provincie Groningen	2014	2015-2016	2016	2018						
			Groningen - Hoogezand (3 → 4)	Provincie Groningen	2010	2011-2012	2013-2017	2010	€ 7.000.000,-	€ 7.000.000,-	Provincie Groningen, Provincie Fryslân		Tot 2015 inzet partiele verdubbeling. Na 2015 ambitie volledige verdubbeling.	
			Groningen-Leeuwarden (3 → 4)	Provincie Groningen	2010	2011-2012	2013-2017	2010						
		2. Nieuwe verbindingen		K21	Reactivering spoorverbinding Groningen-Veendam (persoonvervoer)	Provincie Groningen	2006	2007/2009	2010	2012	€ 29.000.000,-	€ 2.400.000,-	Provincie Groningen, gemeente Veendam, OV-bureau, gemeente Hoogezand-Sappemeer	ProRail
	Groningen - Leek - Drachten - Heerenveen			Provincie Groningen	2009				€ 577.000.000,-	PM	Provincie Groningen			
	Station Europapark			Gemeente Groningen	2008	2008	2009	2010	€ 65.000.000,-	€ 10.700.000,-	Provincie Drenthe, Gemeente Assen, OV-bureau		Inclusief aansluiting Oliner netwerk / HOV-as	
	Station Assen-Zuid			Gemeente Assen	2008	2008	2009	2010	€ 50.000.000,-	€ 11.000.000,-	Provincie Drenthe, Gemeente Assen, OV-bureau		Relatie frequentieverhoging Groningen-Leeuwarden	
	Station Hoogkerk			Gemeente Groningen					PM	PM				
	Assen - Noord			Gemeente Assen					PM	PM				
	Station Hoogezand-Centrum			Gemeente Hoogezand-Sappemeer					PM	€ 1.200.000,-	PM			
	Station Sappemeer			Gemeente Hoogezand-Sappemeer					PM	PM				
3. Regiostram		K17a	Tam HS-Zernike	Projectbureau Regiostram	2009	2010	2011	2014	€ 167.000.000,-	€ 20.000.000,-	gemeente Groningen, provincie Groningen, OV-bureau		Kwaliteitsverbetering HOV-as CS Groningen-Zernike door tam. Starttoelief februari 2007 in Raad Groningen. Eerste stap richting regiostram. Projectbureau Regiostram in 2007 opgericht. Van de gereserveerde € 20 miljoen is € 5 miljoen bijdrage aan plankosten (is 1/3 deel van totaal €15 miljoen).	
			Tam HS - Kardinge	Projectbureau Regiostram	2009	2011	2012	2015	€ 132.000.000,-	€ 13.000.000,-	gemeente Groningen, provincie Groningen, OV-bureau		Verdere uitwerking in planontwikkeling Meerstad. Onderzoeken mogelijkheden voorinvesteren in tam, vooruitlopend op ontwikkeling Meerstad.	
			HOV-as Meerstad / Tam-HS Kardinge	Projectbureau Regiostram	2008		na 2015		PM	PM	Gemeente Groningen, Gemeente Slochteren, OV-bureau			
A. Fietsoverstapels		F9	Fietsoverstapels Zuidhorn-Groningen	Provincie Groningen	2006	2007	2008	2010-2011	€ 4.700.000,-	€ 1.500.000,-	PM		Aanvraag tweede tranche quick win geld rijk netwerkcampak	
			Fietsoverstapels Bedum-Groningen	Provincie Groningen	2009	2010	2011	2012	€ 3.000.000,-	€ 1.500.000,-	PM			
			Fietsoverstapels Ten Boer-Groningen	Provincie Groningen			na 2010		€ 5.000.000,-	PM				
			Fietsoverstapels Munsum-Groningen	Provincie Groningen			na 2010		€ 5.000.000,-	PM				
			Fietsoverstapels Smilde-Bovensmilde-Assen	Provincie Drenthe			2010		PM	PM				
			Hoofdfietsroute Leek-Groningen	Provincie Drenthe					PM	PM				
			Hoofdfietsroute Roden-Peize-Groningen	Provincie Drenthe					PM	PM				
			Fietsoverstapels Hoogezand-Sappemeer - Groningen	Provincie Groningen					PM	PM				
			Fietsoverstapels Rode-Assen	Provincie Drenthe	2006-2007	2007	2007	2008	€ 1.500.000,-	€ 450.000,-	PM			
			Fietsoverstapels Regiostram (Regiostram)	Provincie Drenthe					€ 476.210,-	€ 240.000,-	Gemeente Zuidhorn, provincie Groningen		Zuidweg-Den Horn en Den Horn-de Pefferd. Sluiten aan op route fietsoverstapels. Advandierp. tunnel + brug (€ 5 miljoen gedeelt)	
	Fietsoverstapels Den Horn / Groningen - Den Ham - Zuidhorn	Gemeente Zuidhorn					€ 10.000.000,-	PM						
	Fietsoverstapels Meerstad - Groningen Centrum	Gemeente Groningen					€ 2.500.000,-	PM						
	Fietsoverstapels AOM / Groningen centrum - Noord Groningen West	Gemeente Groningen					€ 3.000.000,-	PM						
	Fietsoverstapels Reildiep Noordelijke Ringweg	Gemeente Groningen					€ 2.000.000,-	PM						
	Kwaliteitsverbetering bestaand netwerk stad Groningen	Gemeente Groningen	2006		2010		€ 2.000.000,-	PM						
	Fietsoverstapels Haren-Groningen	Provincie Groningen					PM	PM						
	Verbetering toegankelijkheid landelijk gebied Assen West - Messenveeld	Regio GA					€ 531.000,-	PM						

CONCEPT PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIO GRONINGEN-ASSEN

PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 BEREIKBAARHEID

ONDERDEEL	Kortbij NR	PROJECTEIGENAAR	Studie	FASEERING		KOSTEN	Regiofond	FINANCIERING	Aanvullende financiering	KORIE TOELICHTING PROJECT
				Planuitwerking	Start Uitvoering					
LET OP: DIT IS MET NADRIJK EEN GROEIOMDEL DAT JAARLIJKS WORDT GEACTUALISEERD IN EEN UITVOERINGSPROGRAMMA BEREIKBAARHEID										
Gebaseerd op informatie van de diverse deelnemers										
PROGRAMMA BEREIKBAARHEID										
III Mobiliteitsmanagement / Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)										
A. Mobiliteitsmanagement										
Interactie met de gebruiker		OV-marketing								
Mobiliteitsmanagement		Pilotstudie gebruikers Oliner corridor N372								
Mobiliteitsmanagement		Productontwikkeling sensor technologie								Monitoring gebruik
Mobiliteitsmanagement		Mobiliteitsmanagement wegwerkzaamheden (relatie Taskforce Bereikbaarheid Groningen)								
Mobiliteitsmanagement		OV-marketing								Link regionaal project regionale samenwerking bedrijventerreinen
Mobiliteitsmanagement		Vervoermanagement regionale bedrijventerreinen								
Mobiliteitsmanagement		Monitoring gebruik OV								Monitoring gebruik
Mobiliteitsmanagement		Fiets in de bus								Mogelijkheden "gewone" fiets
B. Dynamisch Verkeersmanagement										
DVM		Investeringsplan verkeersmanagement Ring Groningen								
DVM		Uitvoering pakket 13: benuttingsmaatregelen								
DVM		Parkeerroutinformatie systeem (PRIS) Assen								
DVM		Dynamische reisinfo OV								
DVM		Productontwikkeling sensor technologie								
IV Auto		Corridor N355	2007	2008-2009	voor 2010	2020				voor 2010: capaciteitsvergroting kruispunt Aduard (en fietsrouteplus), 2010-2015 parallelweg voor landbouwverkeer, sanering aantal aansluitingen na 2015: afronden parallelweg noordzijde en brug Aduarderdiep
Auto		Doorstroming en leefbaarheid N361								Winsum-Groningen verkeer buiten dorpen om. Inclusief aansluiting op Ring Groningen.
Auto		Structurele aanpak Zuidelijke Ringweg	2009	2009-2014	2015	2020				Structurele oplossing op bestaand tracé, ongelijkvloers Julianaplein, Europaplein en Vrijheidsplein, parallelstructuur. Oktober 2006: motie Tweede Kamer start planstudie.
Auto		Verduubeling N33	2007	2008-2009	2010	2013				Reeds afspraken met het rijk
Auto		Knooppunt Assen-Zuid	2007-2008	2009-2010	2012	2015				Aanpak knooppunt A28/N33, inclusief onderliggend wegennet. Deels reeds afspraken met het rijk.
Auto		Ontsluiting ontwerppoging Hoogzand-Sappemeer Zuidzijde	2006-2007							Uitwerking in samenhang met ontwerppoging
Auto		Studie verbetering ontsluiting Corridor Ten Boer-Appingedam-Delfzijl	2009-2010	pm	pm					Studie naar afbuigen N360 ten noorden van Ten Boer naar de N46 en verdubbelen van de N46 vanaf de aansluiting vande afgebogen N360 tot aan de oostelijke ringweg in Groningen
Auto		Ongelijkvloers maken gehele ringweg stad Groningen								Betref: aansluiting Zonnelaan-Noordelijke Ringweg Groningen, vormgeving aansluiting Oostelijke ringweg - N360 (rotondes op- en afritten), ongelijkvloers aansluitingen Westelijke Ringweg (met Noordelijke Ringweg, Friesestraatweg/Vinkhuizen en Pleiadenlaan)
Auto		Spitsstroken A7 & A28	2008	2009	2010	2012				Capaciteit van en naar stad Groningen
Auto		Vrije rechtsafler Europaweg Assen-Zuid	2007	2007	2008	2008				Quick win ten behoeve van doorstroming en verkeersveiligheid
Auto		Doorstroming Industreweg Assen								Ten behoeve van de doorstroming (in verlengde van wegvak Peelo).
Auto		Knelpunt Driebond								
Auto		Versneld uitvoeren verbetering ontsluiting Westpoort-Hoogkerk								Ter ontlasting van de aansluiting A7 N372 bij Hoogkerk.
Auto		Doorstroming aanrijroutes stad Groningen			2007	2015				Slimme aanpassingen kruisingen en profielen, afstemming VRI en netwerkregelingen, e.d. o.a. op de Bedumerweg, Laan Corpus Den Hoorn / Ketwich Verschuurlaan, Paterswoldseweg, Hoendiep, Hereweg.
Auto		Ontsluiting ontwerppoging Leek/Roden								Uitwerking in relatie tot IGS Leek - Roden
Auto		Vormgeving N373 en aansluiting N371-N373				2010				Inclusief derde aansluiting Kloosterveen.
Auto		Aansluitingen A7/A28 met onderliggend wegennet				pm				Het betreft de op- en afritten bij Eelde, Groningen-Zuid, Westerbroek (Winschoterdiep), Hoogkerk, Boerakker en Haren.
Auto		Berlagebrug				pm				
Auto		Sontbrug + Eemskanaalzonetracé				pm				

Concept begroting 2010

Regio Groningen-Assen 2030
nationaal stedelijk netwerk

Colofon

Datum/versie: november 2009
Documentnaam: concept begroting 2010

Opgesteld door: stuurgroep Regio Groningen-Assen
Ondersteund door: projectbureau Regio Groningen-Assen

Status: versie voor besluitvorming stuurgroep op 9 december 2009
Besluitvorming in: stuurgroep 9 december 2009

Contactpersonen: H.G. (Hero) Havenga en J.L. (Janine) Stuivinga
Regio Groningen-Assen 2030
nationaal stedelijk netwerk

Telefoon: 050 316 4289 (secretariaat)
E-mail: info@regiogroningenassen.nl
Website: www.regiogroningenassen.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Financiële planning.....	6
3. Begroting programma's en projecten 2010.....	7
Begroting projectbureau 2010.....	12
5. Totale begrote uitgaven 2010.....	15
Bijlage 1 Bijdrage van de deelnemers.....	16
Bijlage 2 Financieel kader MIP 2010 - 2020.....	17

1. Inleiding

Voor u ligt de ontwerp begroting van Regio Groningen-Assen voor het boekjaar 2010. Voor het opstellen van de begroting is het convenant Regio Groningen-Assen (stuurgroep november 2004) als leidraad gehanteerd. Met deze begroting maakt de stuurgroep Regio Groningen-Assen de verwachte financiële stromen voor 2010 inzichtelijk. Op 12 maart 2009 is de concept begroting 2010 in de stuurgroep behandeld. Nu zijn de resultaten van de evaluatie ook financieel vertaald in de concept begroting.

Achtergrond

De Regio Groningen-Assen is een ruimtelijke ontwikkelingsvisie waarbij over de bestuurlijke grenzen tussen de gemeenten en provincies wordt heen gekeken. Karakteristiek voor de Regio Groningen-Assen is de ruimte. Ruimte die we willen koesteren. Tegelijk willen we onze economische kansen benutten. Deze paradoxale opgave is alleen te realiseren als we onze handen ineenslaan. Deelnemers aan de Regiovisie zijn de provincies Groningen en Drenthe en de gemeenten Assen, Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Noordenveld, Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum en Zuidhorn. (Zie voor meer informatie www.regiogroningenassen.nl)

Leeswijzer

De concept begroting 2010 geeft inzicht in de financiën van Regio Groningen-Assen. Achtereenvolgens wordt in hoofdstuk 2 in gegaan op de financiële planning. Dit hoofdstuk beschrijft de verwachte onttrekkingen en inkomsten van het regiofonds. De uitvoeringsprogramma's van Bereikbaarheid, Regiopark, Bedrijventerreinen en Wonen zijn in hoofdstuk 3 vertaald naar de financiële implicaties voor 2010. In hoofdstuk 4 wordt de begroting van het projectbureau gepresenteerd, dit met een korte toelichting. Daarnaast geeft hoofdstuk 5 een overzicht van de totale begrote uitgaven voor 2009/2010. Tenslotte zijn in de bijlagen de jaarlijkse bijdragen van de deelnemers aan het regiofonds en een verkort meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2010-2020 opgenomen. Alle bedragen in deze begroting zijn in euro's.

Proces

Vanaf 2006 rapporteert de Regio Groningen-Assen een keer per jaar over de voortgang van de regionale samenwerking en de financiële aspecten. Hierdoor wordt elk voorjaar via de colleges aan de raden en Staten een totaal pakket aangeboden. In verband met de evaluatie zijn de raden en Staten op de hoogte gebracht door informatiebijeenkomsten voor raden en Staten.

Evaluatie

In het in 2004 ondertekende convenant over de regionale samenwerking Groningen-Assen is aangegeven dat in 2008 de regionale samenwerking zal worden geëvalueerd. Het proces is in 2008 opgestart en doorloopt tot en met 2009 vier fasen: analysefase, consultatiefase, uitwerking in regionale agenda, besluitvorming. Op 12 maart 2009 is de concept begroting 2010 in de stuurgroep behandeld. Toen waren de financiële consequenties van de evaluatie nog niet bekend. Inmiddels zijn de resultaten van de evaluatie bekend en is een financiële vertaalslag gemaakt. Op 9 december 2009 is de

evaluatie ter besluitvorming aan de stuurgroep voorgelegd. De concept begroting 2010 is hierop aangepast en wordt in samenhang met de evaluatieresultaten ter kennisneming voorgelegd aan raden en Staten.

2. Financiële planning

De financiële planning van Regio Groningen-Assen geeft inzicht in de verwachte inkomsten en onttrekkingen van het regiofonds. In de begroting is voor de programma's en projecten uitgegaan van het meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2008-2015, uitvoeringsprogramma 2009 en jaarrekening 2008. De stortingen van de afzonderlijke gemeenten en provincies aan het regiofonds zijn opgenomen in bijlage 1.

Financiële planning*	begroting 2009	begroting 2010
Saldo regiofonds (1 januari)	41.354.811	35.560.564
<i>Begrote inkomsten</i>		
Storting van de deelnemers	9.500.000	9.500.000
Verwachte rente	1.500.000	1.500.000
Totale inkomsten	11.000.000	11.000.000
<i>Begrote uitgaven*</i>		
Projectbureau	982.000	1.100.000
Projecten	15.812.247	18.200.000
Totale uitgaven	16.794.247	19.300.000
Regiofonds (31 december)	35.560.564	27.260.564

Tabel 1: Financiële planning 2009 en 2010

* De uitgaven zijn gebaseerd op de begrotingen van 2010 en 2009 (inclusief de begrotingswijzigingen uit de jaarrekening 2008).

3. Begroting programma's en projecten 2010

In dit onderdeel van de begroting wordt een overzicht gegeven van de verwachte kosten voor het jaar 2010. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in regionale programma's en projecten (Bereikbaarheid, Regiopark, Bedrijventerreinen, Wonen en Voorinvesteren in Landschap) en overige projecten (Kleine regionale projecten, Kwaliteitsteam, Evaluatie). De toelichting beschrijft de opbouw van de begrote uitgaven en de eventuele verschillen met het jaar 2009. Voor een gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar bijlage 2.

De uitgaven aan de regionale programma's Bereikbaarheid en Regiopark zijn gebaseerd op het MIP 2008-2015 en het uitvoeringsprogramma 2009. In de doorvertaling in deze begroting is een inschatting gemaakt voor de bijdrage aanvragen die in 2009 en 2010 door de projectverantwoordelijken kunnen worden ingediend. De daadwerkelijke uitbetaling uit het regiofonds is afhankelijk van de claims die de deelnemers gedurende het jaar indienen.

Vanaf 2010 wordt jaarlijks een bestuurlijke programmaopdrachten voor de regionale programma's opgesteld. De programmaopdracht vormt het kader waarbinnen de portefeuillehouders opereren en dus ook voor het uitvoeringsprogramma. In zo'n programmaopdracht is kernachtig weergegeven welke doelen worden nagestreefd, welke acties daarvoor ingang worden gezet (met verwachte output, planning en organisatie), welke middelen daarvoor uit het regiofonds nodig zijn en welke risico's worden gezien bij de uitvoering van de opdracht. Hierdoor stuurt de stuurgroep meer op strategisch niveau en concentreren de portefeuillehouders op de uitvoering van het MIP.

Programma's en Projecten	Begroting 2009*	Begroting 2010
<i>Regionale programma's en projecten</i>		
A. Bereikbaarheid	12.000.000	12.400.000
B. Regiopark	2.500.000	3.500.000
C. Voorinvesteren in landschap voor toekomstige woningbouw	0	500.000
D. Economie, Bedrijventerreinen en Profilering	348.370	500.000
E. Woningbouw en Verstedelijking	200.000	200.000
<i>Overige projecten</i>		
F. Kleine regionale projecten	500.000	0
G. Substantieel regionaal project	0	1.000.000
H. Kwaliteitsteam	100.000	100.000
I. Evaluatie	163.877	0
Totaal	15.812.247	18.200.000

Tabel 2: Begroting programma's en projecten 2010

* Inclusief de begrotingswijzigingen naar aanleiding van de jaarrekening 2008

Toelichting op begroting regionale projecten 2010

A. Bereikbaarheid € 12.400.000

Op basis van het financiële kader geactualiseerde MIP 2010-2020 (stuurgroep juni 2009) en het uitvoeringsprogramma Bereikbaarheid 2009 (stuurgroep november 2008) is voor 2009 circa € 12,0 miljoen en voor 2010 circa € 12,4 miljoen begroot aan te verwachten aanvragen voor een bijdrage uit het regiofonds. De daadwerkelijke uitbetaling uit het regiofonds is afhankelijk van de claims die gedurende het jaar worden ingediend. De verwachte uitvoeringsprojecten 2009/2010 zijn opgenomen in tabel 3.

De Regio Groningen-Assen heeft voor haar uitvoeringsprogramma vanuit het mobiliteitsfonds van het Ministerie van V&W totaal € 22 miljoen ontvangen. Deze middelen zijn rechtstreeks gekoppeld aan de uitvoering van projecten en kunnen tot en met 2012 worden besteed.

Verwachte uitvoeringsprogramma 2009/ 2010	
<ul style="list-style-type: none">▪ Fietsrouteplus Bedum-Groningen▪ Fietsrouteplus Zuidhorn-Groningen▪ Spoorverbinding Groningen-Veendam▪ Bereikbaarheid Transferium Haren▪ Fietsbrug Aduarderdiep (deels ook Regiopark)▪ Fietsrouteplus Eelde/ Paterswolde- Groningen▪ Regiotram▪ Opwaarderen Q-liners haltes▪ Busbaan Peize Groningen▪ Bus op de vluchtstrook A7▪ Transferium Hoogkerk▪ OV-haltes Reitdieplein▪ Besluitvorming hoofdontsluiting Leek-Roden▪ Besluitvorming verlengde MIT-Verkenning Zuidelijke Ringweg 2e fase	<ul style="list-style-type: none">▪ Afronding visieontwikkeling Oostelijke Ringweg Groningen ongelijkvloers maken▪ DRIS studie, info A7 N372▪ Mobiliteitsmanagement▪ HOV-as West (busbaan Koeriersterweg)▪ Station Europark▪ Kwaliteitsverbetering P+R Europapark▪ Facelift Noordelijke stations▪ Transferium Assen Noord; betreft financiële afwikkeling▪ Transferium Assen West; betreft financiële afwikkeling▪ Transferium Haren; betreft financiële afwikkeling▪ OV-haltes Zuiderdiep

Tabel 3: uitvoeringsprojecten Bereikbaarheid

B. Regiopark € 3.500.000

Op basis van het financiële kader geactualiseerde MIP 2010-2020 (stuurgroep juni 2009) en het uitvoeringsprogramma Regiopark 2009 (stuurgroep november 2008) is voor 2009 circa € 2,5 miljoen en voor 2010 circa € 3,5 miljoen begroot aan regiofonds bijdrage aanvragen. De daadwerkelijke uitbetaling uit het regiofonds is afhankelijk van de claims die gedurende het jaar worden ingediend. De uitvoeringsprojecten 2009/2010 zijn opgenomen in tabel 4.

Als resultaat van de evaluatie is afgesproken om in de jaren 2010 tot en met 2012 jaarlijks een extra bijdrage van €1,0 miljoen voor dit programma beschikbaar te stellen. Hierdoor is voor 2010, 2011 en 2012 jaarlijks € 3,5 miljoen beschikbaar om de uitvoeringsambities van de deelnemers te realiseren. Daarna is jaarlijks een budget van € 2,5 miljoen beschikbaar.

Uitvoeringsprogramma 2009	Verwachte uitvoeringsprogramma 2010
<ul style="list-style-type: none">▪ Arboretum 2^e fase▪ Herstel Landhuis te Glimmen▪ Freaylemaborg▪ Fietspad Fochterloerveen▪ Fietsbrug Aduarderdiep (deels ook bereikbaarheid)▪ 1e fase Fietspad Eemskanaal-Noordzijde (Ruischerbrug-Garmerwolde)▪ Recreatieve voorzieningen en infrastructuur i.k.v. waterberging VIEP▪ Inrichtingsplan Reitdiep▪ Ecologische verbinding bovenloop Slokkert-Fochteloerveen▪ Herstel en aanleg fietspad schoolpad Zeijen▪ Realisatie ecologische verbingszone Ter Borch/ inclusief fietspad naar Schelfhorst▪ Veenhuizen, Kolonie in beeld▪ Bezoekerscentrum Reitdiep▪ Fietspad Wolfsbarge▪ Fietspad Meenteweg▪ Revitalisering Knapzakroutes▪ Uitvoering 1e fase inrichtingsplan Leegkerk-Dorkwerd▪ Opstellen deelvisies Stadsrand Groninger Ommelanden, Woldstreek en Zuidhorn-Groningen	<ul style="list-style-type: none">▪ Aanleg beekdal Messchen, fase 1▪ Freaylemaborg▪ 1e fase Fietspad Eemskanaal-Noordzijde (Ruischerbrug-Garmerwolde)▪ Recreatieve voorzieningen en infrastructuur i.k.v. waterberging VIEP▪ Fietspad Kropswolder Buitenpolder▪ Veenhuizen, Kolonie in beeld▪ Toegangspoort Dijkveld▪ Versterken landschapselementen Haren▪ Realisatie ecologische verbingszone Ter Borch/ inclusief fietspad naar Schelfhorst▪ Bezoekerscentrum Reitdiep▪ Projecten Zuidzijde Zuidlaardermeer▪ Meerweg / Paterswoldsemeer

Tabel 4: Uitvoeringsprojecten Regiopark

C. Voorinvesteren in landschap voor toekomstige woningbouw € 500.000
In het MIP 2008-2015 is ten behoeve van het regionale project Voorinvesteren in landschap een bijdrage gereserveerd van circa 6 miljoen. In 2008 heeft de gemeente Hoogezand-Sappemeer een aanvraag ingediend waarin zij verzoekt de in het MIP 2008-2015 reeds gereserveerde middelen voor de voorinvestering in het landschap daadwerkelijk toe te kennen. In december 2008 heeft de stuurgroep besloten de claim van € 6 miljoen toe te kennen aan het programma voorinvesteren in het landschap Hoogezand-Zuid, op basis waarvan concrete aanvragen voor deelprojecten kunnen worden ingediend conform het Spelregelkader van de regio. Het eerste deelproject betreft de bosaanplant in het zuidoostelijk deel van het plangebied. Uitvoering hiervan staat gepland voor 2010.

D. Economie, Bedrijventerreinen en profilering € 500.000
In het financiële kader geactualiseerde MIP 2010-2020 (stuurgroep juni 2009) is jaarlijks een budget van €500.000 beschikbaar gesteld voor het programma Economie, Bedrijventerreinen en profilering. Via de bestuursopdrachten wordt dit programma nader uitgewerkt binnen de beschikbare financiële kaders. De portefeuillehouders leggen dit ter besluitvorming voor aan de stuurgroep. Het budget voor het uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen blijft in de huidige hoedanigheid beschikbaar.

E. Wonen € 200.000

De Stuurgroep heeft januari 2009 ingestemd met het in leven roepen van een overleg van portefeuillehouders woningbouw en verstedelijking voor het uitvoeren van het regionale programma wonen. Dit portefeuillehoudersoverleg heeft de opdracht gekregen de volgende thema's op te pakken:

- vormgeven van de monitoring van de voortgang van de afspraken over de woningbouw zoals gemaakt in januari 2008;
- het naar voren halen van het ijkmoment van deze afspraken (en bepalen wat dit ijkmoment precies gaat inhouden) gezien de kredietcrisis;
- de verdere coördinatie van de verstedelijkingsafspraken;
- het vormgeven van de communicatie en interactie met woningcorporaties (en andere actoren) over deze thema's;
- het fungeren als opdrachtgever voor bureau Middelkoop/Jan Winsemius ten behoeve van het naar voren halen van het ijkmoment.

Via de bestuursopdrachten wordt dit programma nader uitgewerkt binnen de beschikbare financiële kaders. De portefeuillehouders leggen dit ter besluitvorming voor aan de stuurgroep.

Toelichting op begroting overige projecten 2010

F. Kleine regionale projecten € 0

De stuurgroep stelt jaarlijks middelen beschikbaar voor het uitvoeren van belangrijke lokale projecten in niet-stedelijke gemeenten die een bijdrage leveren aan het realiseren van de regionale ambities en het creëren van draagvlak voor Regio Groningen-Assen. Hierbij moet sprake zijn van "material investments": investeringen in dorp of platteland die een bijdrage leveren aan het vergroten van de identiteit van de regio en de doelen van de Regiovisie. Het budget is ruimschoots in overeenstemming met de gehonoreerde aanvragen van de afgelopen jaren.

In de evaluatie is besloten om de regeling kleine regionale projecten per 1 januari 2010 te vervangen door substantiële projecten voor niet stedelijke gemeenten. Dit sluit meer aan bij de behoefte van de deelnemers en de rol van de Regio Groningen-Assen.

G. Substantiële projecten niet stedelijke gemeenten €1.000.000

De niet stedelijke gemeenten hebben in de evaluatie aangegeven dat de regeling kleine regionale projecten niet nauw genoeg aansluit bij de rol die zij vervullen in de Regiovisie. Om op deze wens aan te sluiten wordt door de stuurgroep in totaal € 11,0 miljoen beschikbaar gesteld [€ 5,0 miljoen voor de schakelkernen en de gemeenten Haren, Slochteren en Tynaarlo en € 6,0 voor de schragende kernen Leek/Roden en Hoogezand-Sappemeer].

In begin 2010 legt de projectdirectie de procedure voor deze regeling aan de stuurgroep voor. De verwachting is dat in 2010 voor circa € 1,0 miljoen aan de gemeenten wordt uitgekeerd. Het restant van de middelen blijft voor het daaropvolgende jaar beschikbaar.

H. Kwaliteitsteam € 100.000

Het kwaliteitsteam levert gevraagde en ongevraagde adviezen ten behoeve van een hoogwaardig kwalitatieve ontwikkeling van het stedelijk netwerk. De huidige contracten

hebben een looptijd tot en met december 2009. De stuurgroep heeft in december 2009 besloten de contracten met de leden van het kwaliteitsteam met 2 jaar te verlengen.

I. Evaluatie € 0

In navolging van het convenant Regio Groningen-Assen (november 2004) draagt de stuurgroep eenmaal in de vijf jaar, voor de eerste keer in 2008, zorg voor een evaluatie. De raden en Staten nemen na een informatieve en meningsvormende ronde in het najaar van 2009, begin 2010 een definitief besluit. Het restant van het budget blijft nog beschikbaar voor 2010.

Begroting projectbureau 2010

In de begroting van het projectbureau zijn de verwachte kosten voor 2010 opgenomen. Deze zijn onderverdeeld in tien rubrieken. Per rubriek wordt een korte toelichting gegeven.

Omschrijving	Begroting 2009*	Begroting 2010
1. Salariskosten (incl. inhuur)	710.000	825.000
2. Huisvesting	50.000	50.000
3. Vergaderkosten	6.000	9.000
4. Administratiekosten	18.000	18.000
5. Communicatiekosten	90.000	90.000
6. Kwaliteit projectbureau	25.000	25.000
7. Nirov	12.000	12.000
8. Sociaal-economische monitor	15.000	15.000
9. Stichting Vastgoedrapportage	6.000	6.000
10. Onvoorzien	50.000	50.000
Totaal	982.000	1.100.000

Tabel 5: Begroting projectbureau 2010

*inclusief de begrotingswijzigingen naar aanleiding van de jaarrekening 2008

Toelichting op de begroting projectbureau 2010

1. Salariskosten € 825.000

Het personeel van het projectbureau Regio Groningen-Assen is formeel in dienst bij de provincie Groningen. Het projectbureau volgt daarom het beleid van de provincie Groningen aangaande de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden. In 2004 heeft de stuurgroep € 562.500 voor de personeelskosten van het projectbureau beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt jaarlijks gecorrigeerd aan de CAO ontwikkeling. Ook is er € 50.000 beschikbaar gesteld voor de aanjaagfunctie voor de uitvoering van de programma's Regiopark en Bereikbaarheid te versnellen. Daarnaast zijn vanaf 2010 de personeelskosten voor het programma Woningbouw en Verstedelijking in de begroting opgenomen.

2. Huisvesting € 50.000

Het projectbureau Regio Groningen-Assen is gehuisvest in de Oosterstraat in Groningen. Onder deze post vallen onder meer de huur van de kantoorruimte en kosten van kantoorfaciliteiten (ICT, telefoon etc).

3. Vergaderkosten € 9.000

Deze post bestaat uit de bestuurlijke en ambtelijke vergaderkosten. De vergaderkosten van het kwaliteitsteam zijn ondergebracht bij de desbetreffende post.

4. Administratiekosten € 18.000

De financiële administratie van de Regio Groningen-Assen wordt uitgevoerd door de kassier (provincie Groningen) van het samenwerkingsverband. De provincie Groningen ontvangt een vergoeding voor het uitvoeren van de financiële administratie. Het opstellen van begrotingen, jaarrekeningen en meerjareninvesteringsprogramma's vallen niet onder deze dienstverlening. Daarnaast worden er jaarlijks kosten gemaakt voor het opstellen van accountantsverklaringen van de jaarrekening en de rijksbijdragen.

5. Communicatiekosten € 90.000

Voor het vrijwillige samenwerkingsverband Regio Groningen-Assen is communicatie met de interne en externe omgeving van cruciaal belang. De stuurgroep stelt jaarlijks het communicatieprogramma vast. Vaste onderdelen zijn de nieuwsbrief, website en communicatie met raden, Staten, private en maatschappelijke organisatie.

6. Kwaliteit projectbureau € 25.000

Het projectbureau Regio Groningen-Assen hecht grote waarde aan de kwaliteit van haar dienstverlening. Het budget wordt aangewend voor opleiding, training en deelname aan congressen

7. Nirov € 12.000

De stuurgroep besloot in 2004 tot deelname aan het Nirov-programma "Van Stad Naar Regio". De Regio Groningen-Assen heeft vanuit verschillende geledingen de afgelopen jaren actief deelgenomen aan het programma, dat in 2007 succesvol is afgerond. Het Nirov heeft – met de partners als klankbord en denktank – een vervolgprogramma uitgewerkt genaamd *Forum Stedelijke Regio's*, om de platformfunctie verder gestalte te geven. Het programmabureau is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur van het forum. De functie van het forum is: netwerkvorming voor regionale professionals en bestuurders; leeromgeving voor de nieuwe regionale praktijk; praktijkgerichte kennisontwikkeling en het nemen van initiatieven op nationaal en internationaal niveau. De stuurgroep heeft in 2008 besloten om aan dit programma deel te nemen, het heeft een looptijd van drie jaar.

8. Sociaal economische monitor € 15.000

Conform het convenant wordt jaarlijks een voortgangsrapportage opgesteld. In 2010 maakt een sociaal-economische monitor hier ook onderdeel van uit. Deze monitor geeft inzicht in de ontwikkelingen van een groot aantal indicatoren in de Regio Groningen-Assen.

9. Stichting Vastgoedrapportage € 6.000

De stuurgroep (juli 2005) heeft besloten om toe te treden als founder van de Stichting vastgoedrapportage Regio Groningen-Assen. Deze stichting rapporteert jaarlijks over de vastgoedontwikkelingen in de Regio Groningen-Assen. De informatie wordt opgenomen in de sociaal-economische monitor van de Regio Groningen-Assen. Er is voor een periode van drie jaar een jaarlijkse bijdrage van € 6.000 toegezegd. De stuurgroep heeft in september 2008 ingestemd met het met het continueren van de founderovereenkomst voor een nieuwe periode van drie jaar.

10. Onvoorzien € 50.000

De post onvoorzien bedraagt ongeveer 5% van de totale begroting van het projectbureau.

5. Totale begrote uitgaven 2010

De totale begrote uitgaven geeft een overzicht van de geplande uitgaven voor het jaar 2010. Bovendien worden deze uitgaven vergeleken met 2009.

	Begroting 2009	Begroting 2010
Programma's en projecten	15.812.247	18.200.000
Projectbureau	982.000	1.100.000
Totaal	16.794.247	19.300.000

Tabel 6: Totale begrote uitgaven

Toelichting totale uitgaven 2009 en 2010

Voor 2009 is voor circa € 16,8 miljoen aan uitgaven begroot. Te weten circa € 15,8 miljoen voor de projecten uit het meerjareninvesteringsprogramma en € 1,0 miljoen voor het projectbureau.

Voor 2010 is voor circa € 19,3 miljoen aan uitgaven begroot. Te weten circa € 18,2 miljoen voor de projecten uit het meerjareninvesteringsprogramma en € 1,1 miljoen voor het projectbureau.

Bijlage 1 Bijdrage van de deelnemers

De bijdragen van de deelnemers zijn voor de jaren 2009 en 2010 in het onderstaande tabel weergegeven.

Deelnemers	storting 2009	storting 2010
<i>Provincies</i>		
Groningen	2.640.440	2.640.440
Drenthe	1.316.760	1.316.760
<i>Gemeenten</i>		
Groningen	2.121.112	2.121.112
Assen	1.330.272	1.330.272
Hoogezand-Sappemeer	524.584	524.584
Leek	232.596	232.596
Noordenveld	362.264	362.264
Tynaarlo	428.576	428.576
Haren	110.856	110.856
Slochteren	70.276	70.276
Zuidhorn	110.856	110.856
Bedum	70.276	70.276
Winsum	110.856	110.856
Ten Boer	70.276	70.276
Totaal	9.500.000	9.500.000

Tabel 7: Bijdrage van de deelnemers

Bijlage 2 Financieel kader MIP 2010 - 2020

Financiële kader MIP 2010 - 2020

De stuurgroep heeft in juni 2009 onderstaand financieel kader MIP 2010-2020 vastgesteld. Drie onderstaande tabellen geven de hoofdlijn van het Meerjaren investeringsprogramma 2010-2020 (MIP 2010-2020) weer. Naast elk tabel staat een korte omschrijving. Alle bedragen zijn in miljoenen euro's.

Budget MIP 2010-2020 vanuit regiofonds	
Bereikbaarheid	117.6
Regiopark	30.5
Economie, bedrijventerreinen en profilering	5.5
Wonen	2.2
Voorinvesteren in landschap voor toekomstige woningbouw	6.0
Substantieel project in Schakel en Schragende gemeenten, Haren, Slochteren en Tynaarlo	11.0
Kosten organisatie	9.9
<i>Totale uitgave vanuit regiofonds 2010-2020</i>	182.7

De linkertabel geeft inzicht in het totale budget dat vanuit MIP 2010-2020 beschikbaar is voor de verschillende programma onderdelen van de Regio Groningen-Assen. De verwachte uitgave vanuit het regiofonds is circa € 180 miljoen.

Financiële planning 2010-2020	
saldo regiofonds 1-1-2009	41.4
totale uitgave	182.7
rente opbrengsten	4.7
regiofondsbijdrage deelnemers t/m 2023	142.5
totaal beschikbaar in fonds	188.6
saldo regiofonds 31-12-2023	5.9

De linkertabel geeft inzicht in de financiële planning in relatie tot het MIP 2010-2020. De tabel laat de inkomsten en uitgaven zien, waarbij rekening is gehouden met 20% overplanning.

Drie jaren doorkijk MIP 2010-2020	2009	2010	2011
Regiopark	2,5	3,5	3,5
Voorinvesteren in landschap	0,5	0,5	3,5
Economie, bedrijventerreinen en profilering	0,5	0,5	0,5
Bereikbaarheid	12,0	12,4	11,7
<i>Regiotram</i>	1,5	1,5	3,8
<i>Regionaal spoor</i>	3,3	4,7	3,7
<i>HOV bus</i>	5,8	4,4	3,2
<i>Fietsroute +</i>	1,4	1,8	1,0
Wonen	0,2	0,2	0,2
Schakelgemeenten, Haren, Slochteren en Tynaarlo		5,0	
Schragende gemeenten		6,0	
Kosten organisatie	0,9	0,9	0,9
totale uitgave	16,6	29,0	20,3
regiofondssaldo per 01-01	41,4	36,2	18,3
bijdrage partners	9,5	9,5	9,5
renteopbrengsten	1,9	1,6	0,8
regiofondssaldo per 31-12	36,2	18,3	8,4

De linkertabel geeft een doorkijk voor drie jaren. De tabel laat de verwachte verdeling van de middelen uit het regiofonds zien over de jaren 2009, 2010 en 2011. Om goed te kunnen anticiperen op de effecten van overplanning is afgesproken om ieder jaar een liquiditeitsprognose op te stellen waarin drie jaar vooruit wordt gekeken.